

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСурсІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ННІ лісового і садово-паркового господарства

УДК 674.213

нагоджено
Директор ННІ
лісового і садово-паркового
господарства

Лакида П. І.
(підпис)

допускається до захисту
Завідувач кафедри
технологій та дизайну виробів з
деревини

Пінчевська О.О.

(підпис)

2021 р.

«_ _» 2021 р.
МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Обґрунтування доцільності використання ламінованих плит
деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів»

Спеціальність: 187 «Деревообробні та меблеві технології»

Освітня програма 187 Деревообробні та меблеві технології

Магістерська програма: Сучасні деревооброблювальні технології

Орієнтація освітньої програми: освітньо-професійна

Гарант освітньої програми
д.т.н., проф.

Пінчевська О.О.

(підпис)

Керівник магістерської роботи
к.т.н.

Білецький М.О.

Виконав

(підпис)

Нечипоренко Б.В.

КИЇВ - 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕОСУРСІВ І ПРИРОДОКОГІСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ІНІЛІСП

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
д.т.н., проф.
Рінчевська О.О.
2021 року

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Спеціальність: 187 Деревообробні та меблеві технології
Освітня програма: «Деревообробні та меблеві технології»
Орієнтація освітньої програми: освітньо-професійна
Тема магістерської кваліфікаційної роботи «Обґрунтування доцільності використання ламінованих плит деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів»
Затверджена наказом ректора НУБіП України від 03.11.2020 р. №1690 «С».

Термін подання завершеної роботи на кафедру 15.11.2021 р.

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: звіти з виробничої, переддипломної практики, методики виконання експериментальних досліджень, державні, міждержавні стандарти.

Перелік питань, що підлягають дослідженню.

1. Аналіз типів торцевих кромок, які застосовують для личкування плитних матеріалів під час виготовлення корпусних меблів.
2. Аналіз довговічності корпусних меблів із матеріалів, які традиційно використовуються.
3. Аналіз технологій личкування торцевих поверхонь деталей корпусних меблів.
4. Досліди з визначенням максимального зусилля на відрив торцевих кромок, закріплених на деталі з використанням різних видів клею.
5. Розроблення рекомендацій щодо використання певного типу основи кромки та виду клею за різних умов експлуатації меблів.
6. Обґрунтування ефективності використання різних видів кромочних матеріалів для корпусних меблів.

Дата видачі завдання 10.11.2020 р.

Керівник магістерської роботи

Завдання прийняв до виконання

Білецький М.О.
Нечипоренко Б.В.

НУБІО

Актуальність теми.

РЕФЕРАТ

України

У меблевому виробництві, будівництві, як і в

ремонтних роботах, часто використовуються деревні плити. Видів таких плит існує досить багато, всі вони виготовляються за різними технологіями і володіють певними характеристиками.

Натуральна деревина є основною сировиною для виробництва подібного матеріалу, у зв'язку з чим плити володіють усіма притаманними їй позитивними якостями. Приміром, як і саме дерево, плити мають хороші

теплоізоляційні властивості і відрізняються високою екологічністю. В процесі виготовлення в них додаються спеціальні компоненти, які допомагають мінімізувати недоліки, властиві натуральній деревині.

Відомо, що дерево відноситься до горючих матеріалів, крім того, він відмінно вбирає воду, гніє під дією високої вологості, деформується й розтріскується з часом від частого намокання і висихання. Деревина також є привабливим матеріалом для різних паразитів і жучків, які харчуються її волокнами і руйнують структуру. Деревні плити вигідно відрізняються від натурального аналога, оскільки в їх складі є речовини, покликані усунути

подібні недоліки або зменшити ступінь їх прояву.

Перевагою плит є і те, що вони випускаються в різних форматах і більш прості в роботі, ніж колоди і дошки. Не можна не взяти до уваги і ціну подібного матеріалу, адже вона значно нижче, ніж вартість натурального

дерева.

Метою роботи є обґрунтування доцільності використання ламінованих плит деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів, враховуючи максимальне зусилля на відрив торцевих кромок, закріплених на деталі з використанням різних видів клею.

Поставлена мета досягається вирішенням наступних задань: проаналізувати види деревних плит; провести експериментальні дослідження з метою встановлення визначення максимального зусилля на відрив торцевих

кромок, закріплених на деталях з використанням різних видів клею; вивчені основних технологічних факторів, які впливають на якість і собівартість готової продукції, режимів пресування плит і пластиков, комплексного використання деревини, можливостей розширення сировинної бази; розробити рекомендації щодо використання певного типу основи кромки та виду клею за різних умов експлуатації меблів; обґрунттувати ефективність використання різних видів кромочників матеріалів для корпусних меблів.

Об'єкт дослідження – процес використання ламінованих плит деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів.

Предмет дослідження – встановлення закономірностей між максимальним зусиллям на відрив торцевих кромок, закріплених на деталях з використанням різних видів клею.

Теоретична цінність отриманих результатів полягає у встановленні закономірності між видами деревинно-стружкових плит для виготовлення корпусних меблів.

Прикладна значущість полягає у обґрунтуванні доцільності використання торцевих кромок в конструкціях сучасних корпусних меблів та облаштуванні інтер'єру приміщень.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів та висновків. Основна частина викладена на 57 сторінках машинописного тексту, ілюстрована 23 рисунками та 13 таблицями. Список використаної літератури включає 80 джерел.

У вступі обґрунтовано доцільність та актуальність обраної теми магістерської роботи.

У першому розділі проаналізовано доцільність використання ламінованих плит деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів, а також

розглянуті особливості крайок для корпусних меблів, а саме ABS, ПВХ, лазерна (безшовна), меламінова. Крім того, розглянуті можливості кожної крайки окремо. На основі методу аналізу ієрархій було порівняно можливості крайок між собою. Розраховано глобальні пріоритети та визначено пріоритетну крайку.

НУБІП України

У другому розділі проведено експериментальні дослідження за результатами яких виконано розрахунок матеріального балансу підприємства та встановлено собівартість виготовлення ламінованих плит.

У третьому розділі обґрунтовано можливість використання різних видів крайок та типів клею, пошук оптимальних пар з використанням їх попарно крайки та клею.

У четвертому розділі запропоновано виробництву використання оптимальних крайок та типів клею, їх собівартості на ринку з урахуванням вартості та вибору експертами найкращих із них, на основі застосування методу

НУБІП України

експертних оцінок.

Ключові слова: ЛДСП, ДСП, кромка, жичкування, відрив, міцність, клей

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП	України	ЗМІСТ
ВСТУП		
РОЗДІЛ 1		
АНАТАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ВИКОРИСТАННЯ ЛАМІНОВАНИХ ПЛИТ		
ДЕРЕВИННО-СТРУЖКОВИХ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ КОРПУСНИХ		
МЕБЛІВ		
1.1. Поняття про деревно-стружкові плити та їх класифікація. Аналіз різновидів меблевих крайок		
1.2. Вибір пріоритетної крайки		
1.3. Обґрунтування та вибір технологічної схеми		
1.4. Різновиди меблевих кромок		
РОЗДІЛ 2		
РОЗРАХУНОК СКЛАДУ СИРОВИНИОЇ МАСИ		
2.1. Характеристика сировини для виготовлення ламінованих плит деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів		
2.2. Переваги і недоліки меблів з ламінованого ДСП		
РОЗДІЛ 3		
МЕТОДИКА ТА РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ		
3.1. Личкування крайок меблевих деталей		
3.2. Дослідження опору різних видів крайок при застосуванні клеїв		
3.3. Дослідження максимального зусилля на відрив торцевих кромок, закріплених на деталі з використанням різних видів клею		
РОЗДІЛ 4		
АНАЛІЗ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙ ВИРОБНИЦТВУ		
4.1. Порівняльний аналіз результатів досліджень за допомогою методу експертних оцінок		
4.2. Рекомендації щодо вибору та використання оптимального типу кромок та клеїв для їх проклеювання		
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ		
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ		
ДОДАТКИ		

НУБІП **України**

НУБІЙ України

ВСТУП

Меблі являються частиною матеріальної культури народу. Вони відіграють важливу роль в архітектурно-художньому вирішенні інтер'єру

активно впливають на формування художнього смаку і культури навиків

людей. Як і всі галузі народного господарства України, меблева промисловість знаходиться в процесі постійного розвитку і вдосконалення. Розширюються і поглинюються кооперація і спеціалізації меблевих підприємств. За останні

роки меблева промисловість перетворилась у високомеханізоване виробництво,

яке забезпечує стабільний ріст обсягу випуску меблів в основному за рахунок технологічного переобладнання підприємств. Підвищення вимог до якості виробів меблів веде за собою нововведення нової нормативно-технічної документації. Збільшується степінь уніфікації і нормалізації меблевих виробів.

Здійснюється інтенсивний процес, хімізації меблевої промисловості, стає все ширший діапазон застосування нових синтетичних, конструкційних, опоряджувальних, личкувальних і посилючих матеріалів. Проведений ряд досліджень направлене на більш економічне і раціональне використання деревинної сировини шляхом зміни в конструкціях меблів масивної деревини

щитовими деревинними матеріалами. Розроблено нові конструкції декоративних елементів меблів, які враховують можливість масового механізованого виробництва. Проектування меблів ведеться з урахуванням замовлень населення. Сучасні моделі меблів поєднують утилітарні та художні переваги. Основний напрямок в проектуванні меблів – все більше використання

уніфікованих меблів, за допомогою яких можна одержувати типи меблів різноманітних габаритних розмірів і комфорtabельності. Організація інтер'єрів громадських та житлових споруд в більшості визначається раціональними мебльовими приміщеннями, видами та конструкцією меблів. В процесі

проектування столлярно-меблевих виробів враховують слідуючі основні фактори: відповідальність конструкції виробу сучасними вимогами і рівня виробництва, фізико-механічні властивості матеріалів, які застосовуються,

вплив різноманітних факторів на міцність і довговічність конструкції, які розробляються, забезпечення мінімальної собівартості виробів і витрат на організацію і наладку масового виробництва. Поглияння корисного і красивого, відповідність конструкції сучасному рівню виробництва, умовами експлуатації і вимогам економічності – це ті основні фактори, які визначають властивості столярно-меблевих виробів для обладнання інтер'єру сучасних житлових і громадських споруд [2].

Деревно-стружкові плити (ДСП) з'явилися близько 80 років тому в

Німеччині. Ернст Хаббард в 1887 році став змішувати деревну стружку з казеїновим клеєм. Через 30 років плиту стали обробляти шпоном, для додання схожості з натуральним деревом.

Виробництво стружкових плит (СН) – найбільш прогресивна галузь деревообробки. Воно виникло і почало розвиватися у зв'язку з необхідністю використання малоцінної і низькоякісної деревини замість пиломатеріалів, а також відходів деревини на підприємствах лісової та деревобороної промисловості. Виготовлення СН дає можливість використовувати сировинні ресурси, які не знайшли застосування в інших галузях. Розвиток виробництва таких плит є одним із самих ефективних шляхів комплексної переробки деревини [20].

СП мають такі переваги порівняно з пиломатеріалами, столярними плитами та іншими схожими матеріалами:

- ✓ однакові фізико-механічні властивості в різних напрямках по площині;
- ✓ порівняно невеликі лінійні зміни в умовах змінної вологості;
- ✓ можливість одержання плит із спеціальними властивостями;
- ✓ високий ступінь механізації і автоматизації при їх виробництві та ін.

Тому такі плити широко використовують у виробництві меблів, будівництві, а також в інших галузях народного господарства.

Сьогодні технологія виробництва майже не змінилася. Стружка змішується зі смолами і пресується під впливом високої температури.

НУБІП України В найближчі роки поставлено завдання – значно збільшити випуск СП. На підприємствах по виробництву плит впроваджується сучасне високопродуктивне обладнання і прогресивні технологічні процеси

виготовлення плит. Важливе значення має наступне проведення реконструкції і технічного переозброєння цехів і заводів по виробництву таких плит з підвищенням їх потужності і покращення якості готової продукції.

Розвиток виробництва СП сирямований також на застосування нових видів клеїв. Асортимент клеїв буде розширений за рахунок виготовлення клеїв з низьким вмістом вільного формальдегіду, а в майбутньому – клеїв з більш

високою водостійкістю. Основне завдання полягало у вивченні основних технологічних факторів, які впливають на якість і собівартість готової продукції, режимів пресування плит і пластиків, комплексного використання деревини, можливостей розширення сировинної бази [1].

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

АНАТОЛІЙЧИКІЙ ОГЛЯД ВИКОРИСТАННЯ ЛАМИНОВАНИХ ПЛІТІВ ДЕРЕВИННО-СТРУЖКОВИХ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ КОРПУСНИХ МЕБЛЕВ

НУБІП України

1.1. Поняття про деревно-стружкові плити та їх класифікація. Аналіз різновидів меблевих крайок

Деревно-стружкові плити вважаються одним з перспективних конструкційно-обробних матеріалів для меблевої промисловості і будівництва в порівнянні з пиломатеріалами і іншими аркушевими матеріалами. Плити можуть бути виготовлені великого формату – ширину до 2,40 м, завдовжки до 18,5 м і завтовшки від 4 до 50 мм. По показникам міцності і жорсткості вони наближаються до деревини хвойних деревних видів і, крім того, мають однакові прочностні властивості в всіх напрямках площини плити. Із деяких інших показникам физико-механіческих властивостей (наприклад, усихання, викривлення) деревно-стружкові плити навіть перевершують деревину [3-5].

Деревно-стружкові плити можуть бути виготовлені із заходігель заданою щільністю, міцністю і зовнішнім виглядом, які потрібні в конструкціях, виробах і деталях. Плитам можна також додати необхідну біостійкість, гідрофобість (водостійкість) і вогнестійкість.

Плити добре склеюються як по пласти, так і по кромках (торця), можуть бути забарвлені або оброблені лакофарбовими матеріалами, фанеровані шпоном, папером або пластмасами. Плити порівняно легко обробляються деревообробними інструментами – пилиються, стружкується, свердляться, фрезеруються – і володіють задовільними показниками опору висмикуванню

п'ятах і шурупів.

Основне значення виробництва деревно-стружкових плит полягає у наступному [6]:

Поперше, за рахунок використання плит забезпечуються зростаючі потреби ряду галузей в нових ефективних конструкційних матеріалах.

Подруге, виробництво деревно-стружкових плит єдиний з найбільш раціональних доріг використання неділової деревини технологічних деревних видів, відходів деревообробних для лісопилки виробництв і навіть тирси. Таким чином, розвиток виробництва плит сприяє комплексному використанню деревини і збереженню лісів.

На виготовлення 1 м³ деревно-стружкових плит витрачається в середньому 1,7 м³ твердих деревних відходів.

Древно-стружкові плити (ДСП) являють собою комбінацію тирси і сполучного компонента, які з'єднуються між собою під дією високої температури і пресуються в плити. Ці плити згодом розрізають на окремі аркуші. Як правило, сполучною компонентом є сечовиноформальдегідні або фенолформальдегідні смоли. Завдяки тому, що складові частини матеріалу надійно і міцно з'єднуються між собою, плити ДСП бувають різної товщини, при цьому їхність і однорідність готового продукту не страждає. Древно-стружкова плита (рис. 1.а) – листовий композиційний матеріал, виготовлений

шляхом гарячого пресування деревних частинок [7]. ДСП використовують для

виготовлення корпусних, м'яких та інших меблів, будівельних елементів, тар, Ламіноване ДСП (ЛДСП) (рис. 1.б) – це той же лист ДСП, тільки покритий поверх спеціальним покриттям з імітацією деревини деревних видів,

каменю або фантазійних і графічних декорів. Спеціальне покриття запобігає пошкодження деревини від зовнішніх чинників – вологи, надлишкових температур, розчинників [8].

Виготовлення ДСП листів відбувається шляхом пресування деревних стружок скріпленими між собою смолами формальдегідів. Ця суміш під

впливом гарячих температур і тиску дозволяє отримати деревно-стружкових плит. Для отримання ЛДСП додатково ще покривають спеціальною півкою, яка в процесі виготовлення розплавляється і забезпечує надійне зчеплення покриття з плитою і створює зовнішній захисний шар-мембрани. Зараз

НУБІЙ України популярно використання і виготовлення ламінованих плит з безліччю текстурних імітацій покрітів

Плити ЛДСП виходять досить міцними і естетично привабливими, та економічно вигідними в порівняні з деревиною, тому вони використовуються у виготовленні корпусних меблів, а також іноді використовуються під час будівельних і сздоблювальних робіт для прикраси елементів інтер'єру приміщення.

а

б

Рис. 1.1 Деревно-стружкова плита

Деревно-стружкові плити класифікуються за різними ознаками:

1. Залежно від зовнішнього вигляду матеріалу, його ділять на два сорти. Існують також плиги, що не мають сорту зовсім. Перший сорт відрізняється найбільш високою якістю: однорідною структурою, красивою текстурою, відсутністю дефектів. Другий сорт має дещо гіршими характеристиками, а ДСП без сорту вважається найбільш низькоякісним матеріалом.

2. Залежно від кількості шарів, ДСП діляться на одношарові, двошарові та багатошарові плити.

3. ДСП також класифікують за типом обробки поверхні [9].

Так, виділяють шліфований і нешліфований тип, крім того, існує і окремий різновид – ламінована деревинно-стружкова панель. Сторони такого матеріалу покриті меламіновою плівкою, яка приkleюється до плити під

НУБІЙ України високим тиском. Виділяють також кашовану ДСП, зовнішнє покриття якої відрізняється високою декоративністю.

4. В залежності від кількості формальдегіду, ДСП буває двох класів. Клас Е1 містить не більше 10 мг формальдегіду на 100 г тирси. Клас Е2 містить від 10 до 30 мг речовини на 100 г сухих тирси.

5. ДСП класифікують і за критеріями міцності, водостійкості, твердості. Всього існує два типи плит: П-А і П-Б. Перший варіант має більш високі показники в порівнянні з другим.

6. Процес виробництва подібного матеріалу може бути різним.

Технологія пресування буває плоского або екструзійного типів.
7. В залежності від щільності ДСП буває 3 видів. Плити низької щільності мають показник $550 \text{ кг}/\text{м}^3$, у ДСН середньої щільності ця величина становить від 550 до $570 \text{ кг}/\text{м}^3$, а плити високої щільності мають показник, що перевищує $750 \text{ кг}/\text{м}^3$.

8. Текстура поверхні у деревно-стружкових плитах також розрізняється. В залежності від цього показника, виділяють грубозернисті і дрібнозернисті плити.

Загальні позитивні якості ДСП можна представити у вигляді списку:

- матеріал має більш високі характеристики, якщо порівнювати його зі звичайною деревиною;
- деревно-стружкові плити відрізняються вологостійкістю, оскільки в них міститься велика кількість штучних смол;

ціна у ДСП значно нижче, ніж у натурального дерева;
процес роботи з матеріалом не представляє труднощів.
Як і будь-який інший будівельний матеріал, ДСП має ряд недоліків.

Найбільш значущим з них вважається наявність у складі матеріалу токсичного формальдегіду. До того ж, подібні плити володіють крихкістю і не можуть

використовуватися у виготовленні дрібних деталей. Саморізи та інтурупи в плитах ДСП в часом розхитуються, а повторно закрутити їх у тому ж місці вже неможливо [10-15].

НУБІЙ Український
Деревно-стружкові плити використовуються в самих різних сферах: у внутрішній обробці приміщень, в облаштуванні дахів, стін та підлог будівель, в меблевому виробництві, у створенні складських стелажів і різних розбірних конструкцій.

НУБІЙ Український
Крайки плит ЛДСП не покриваються спеціальним покриттям, тому для облагородження та закривання текстури ДСП використовують меблеву крайку. Меблева крайка [16] це матеріал який використовується для облицювання країв ЛДСП, краї плит мають не привабливий вигляд.

НУБІЙ Український
Меблева крайка [16] – матеріал у вигляді смуги або стрічки, яка зазвичай скрученя у бобіну, це матеріал з просочених паперів, шпону, полівінілхлориду (ПВХ), Акрилонітрил-Бутадіен-Стирол (АБС) та інших матеріалів.
Меблева крайка [16] має захисно-декоративну функцію, облагороджує край плит з ЛДСП де видно структуру плити та захищає від дії вологи, зменшує виділення формальдегіду та захищає від механічних пошкоджень.

НУБІЙ Український
Меблеві крайки класифікують за матеріалом: плюн (рис. 1.2.а), металеві (рис. 1.2.б), на основі паперу (Меламінова) (рис. 1.2.в), полівінілхлорид (ПВХ) (рис. 1.2.г), акрилонітрил-бутадіен-стирол (АБС, ABS) (Рис. 1.2.д), штучний камінь (Рис. 1.2.е), пластик HPL (Рис. 1.2.е), безшовна (лазерна) (Рис. 1.2.ж).

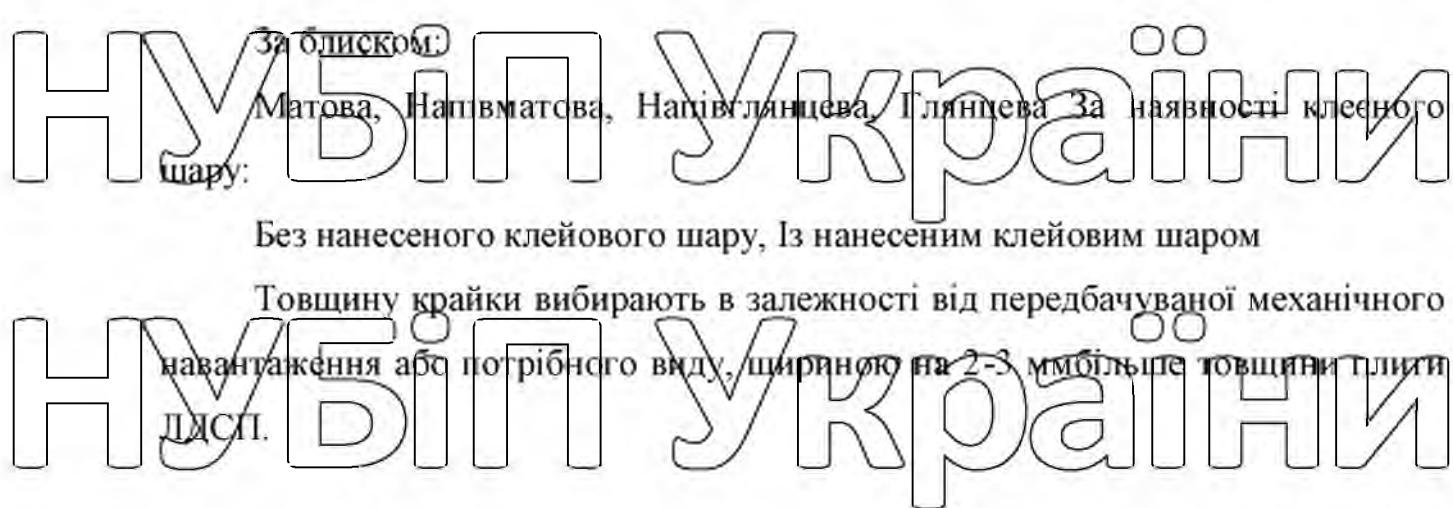
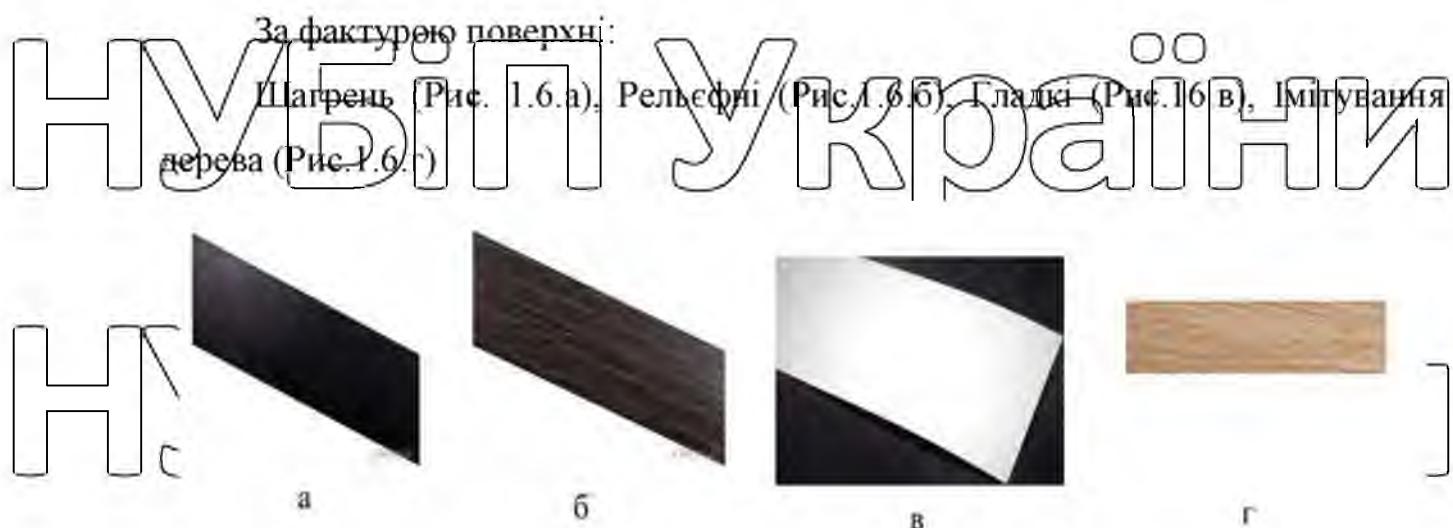
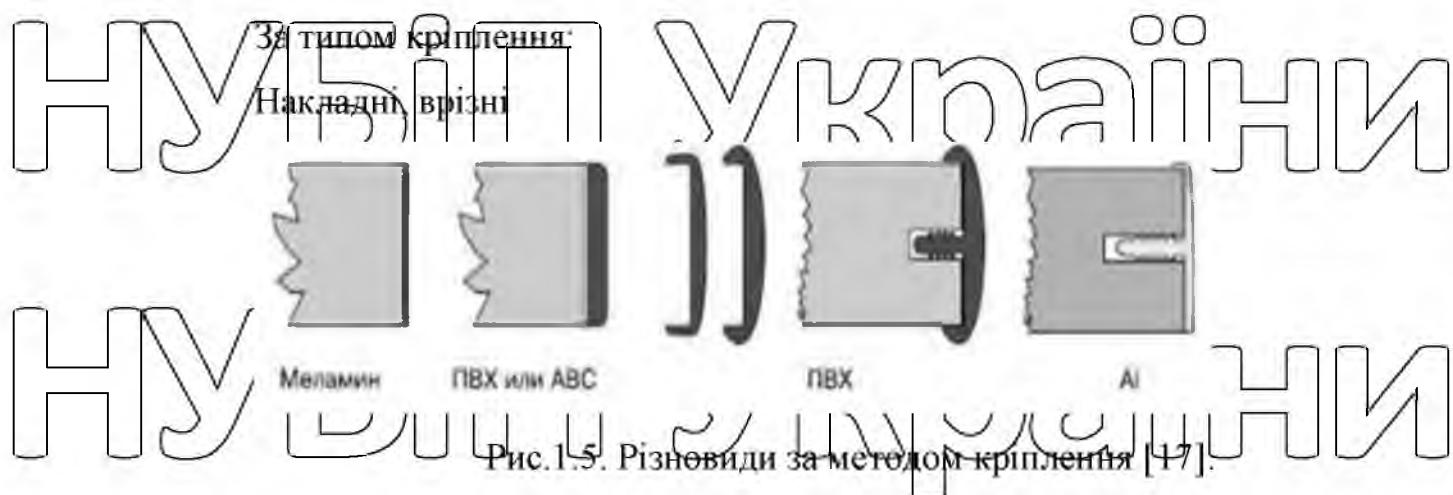
Рис. 1.2. Класифікація меблевих крайок.

За товщиною (розповсюджені):

Рис.1.4. Візуальна різниця між товщинами крайки [16].

Меламінова крайка – це один із різновидів меблевих крайок, яка зроблена на паперовій основі і просочена меламіновими смолами. Вона розповсюджена внаслідок своєї дешевизни та зазвичай має нанесений клей. Щоб розпочати крайкування потрібно злегка розігріти і гарно притиснути до плити ЛДСП.

Товщина цієї крайки невелика – 0,2–0,4мм. Цей тип крайок відрізняється тим, що дуже добре гнеться, при згинанні не ламається, але механічна міцність її дуже низька – край швидко стирається.

ПВХ крайка – досить розповсюджена меблева крайка для облицювання торцевих поверхонь ЛДСП. Все завдяки ідеальному співвідношенню ціна –

якість. Виготовляється з пфарбованого полівінілхлориду з якого сформовано стрічку і має велику кількість кольорів. Вона може бути гладкою, імітувати дерево.

Меблева крайка ПВХ виготовляється різних розмірів. Товщина варіюється від 0,4 мм до 4 мм, ширина – від 19 мм до 54 мм. ПВХ крайку використовують з нанесеним клейовим шаром і без. До недоліків ПВХ можна віднести неможливість експлуатації при низьких температурах [21].

АБС (ABS) – Акрилонітрил-Бутадіен-Стирол - це міцний, ударостійкий та довговічний термопластик, який не містить шкідливих речовин, стійкий до високих і низких температур. При крайкуванні АБС допускається використання клею з різною температурою плавлення.

АБС – крайка може бути матовою, глянсовою, напівглянцевою, мати велику кількість кольорів. АБС – крайка буває гладкою, імітувати дерево та інші фактуру. В цілому, цей матеріал зручний у використанні і має довговічний термін експлуатації.

Лазерне крайкування – це облицювання торців деталей спеціальною полімерною крайкою, яка складається з 2 частин і приєднується до основи за допомогою лазерної установки без застосування клею. Крайка має велику кількість кольорів, може бути гладкою, імітувати дерево та мати іншу фактуру.

Матеріал має високу ціну та відноситься до преміум класу, тому що не залишає

НУБІН України

1.2. Вибір пріоритетної країки

В роботі використано системний підхід, застосовано метод аналізу ієрархій. Для цього меблі в ЛДСП в різними країками розглядають як єдину систему, а не як щось окреме. Розглядаючи систему, її було розібрано і досліджено поелементно за поставленою метою. Вивчення об'єкту – плит з різними країками за зовнішніми взаємозв'язками дозволило визначити мету його функціонування, аналіз внутрішньої структури – оцінити шляхи досягнення поставленої мети. Оцінювання проводили по таких критеріях: якісному, кількісному, економічному.

Першим рівнем ієрархії є мета, визначення пріоритетної країки. Критерії становлять другий рівень ієрархії. Критерій це – кількісна або якісна характеристика.

Критеріями в даній роботі виступають:

1. Товщина, мм;

2. Ширина, мм;

3. Ціна, грн;

4. Час затвердіння (певна кристалізація), год.

Альтернативи – третій рівень ієрархії, де наведені об'єкти, серед яких

слід зробити вибір.

Після визначення мети ранжують критерії по важливості.

Порівняння проводять з використанням спеціальної «шкали відносної важливості» Шкала Сааті [24]. Вона полягає в розгляді проблеми на більш прості складові частини і поетапному встановленні пріоритетів оцінюваних компонентів з використанням парних порівнянь. Ця шкала має 9 ступенів переваг, вибрані з урахуванням експериментально встановлених

психофізіологічних особливостей людини, що виконує порівняння [23].

НУБІП України

Заповнення матриці парних порівнянь критеріїв відносно мети, для вибору кращої крайки, опираючись на проведений аналіз критеріїв. Кожен стовпець і рядок матриці представляє собою вектор стовпець і рядок, відповідно.

Таблиця 1.1

		2.1. Шкала Saati [64]			
		Ступінь переваги	Ступінь переваги		
		1	Рівна перевага	Дві альтернативи однаково кращі з точки зору мети	
НУБІП	2	Слабка ступінь переваги		Проміжна градація між рівною і середньою перевагою	Досвід експерта дозволяє вважати одну з альтернатив трохи краще іншої
	3	Середня ступінь переваги			
НУБІП	4	Перевага вище середнього		Перевага вище середнього	
	5	Помірно сильна перевага		Досвід експерта дозволяє вважати одну з альтернатив явно краще іншої	Проміжна градація між помірно сильною і дуже сильною перевагою
НУБІП	6	Сильна перевага			
	7	Дуже сильна (очевидна) перевага		Досвід експерта дозволяє вважати одну з альтернатив набагато кращою іншої: домінування альтернативи підтверджено практикою	Проміжна градація між дуже сильною і абсолютною перевагою
НУБІП	8	Дуже, дуже сильна перевага			
	9	Абсолютна перевага		Очевидність переваги однієї альтернативи над іншою має незаперечну підтвердження	

Згідно шкали Saati [64] були обрані такі ступені переваг щодо обраних

критеріїв:

НУБІП України

Таблиця 1.2

Опис вибору ступеня переваги

№ п/п	Критерій	Ступінь переваги	Опис
1	Товщина, мм	1 (Рівна перевага)	Існує велика кількість різних товщин від 0,3 до 2мм, і використовується відповідно за потребою.
2	Ширина, мм	1 (Рівна перевага)	Існує велика кількість різних ширин, які залежать від виробника.
3	Ціна, м/пог.	7 (Очевидна перевага)	Є важливий критерій при виборі країчки оскільки вартість країки впливає на кінцеву вартість виробу.
4	Час затвердіння (повна кристалізація), год	(Перевага вище середнього)	Час до повної кристалізації в більшій мірі залежить від клею, але на виробництві зазвичай використовується один вид клею і від цього залежить якість країкування.

Таблиця 1.3

Матриця парних порівнянь

Критерій		Kр1	Kр2	Kр3	Kр4	G	Лпр
Товщина, мм	Kр1	1	1	1/7	1/4	0,435	0,086
Ширина, мм	Kр2	1	1/2	2/7	1/2	0,615	0,121
Ціна м/пог.	Kр3	7	3/2	1	3/4	2,559	0,505
Час затвердіння (повна) год	Kр4	4	2	4/7	1	1,462	0,288
Всього						5,071	1,0

Розрахунок першого рядка матриці парних порівнянь (МПП) [5], розрахунок проводять за формулою:

$$\text{Пр}1 = \frac{[(w_1/w_1) \cdot (w_1/w_2) \cdots (w_1/w_n)]^{\frac{1}{n}}}{(G_1+G_2+\dots+G_n)}, \text{ де:} \quad (1.1)$$

W_n – ступінь переваги за шкалою Saati, G – середнє арифметичне критеріїв.

$$L\text{Пр}1 = \frac{(1 * 1 * \frac{1}{7} * \frac{1}{4})}{5,071} = 0,086$$

Розрахунок максимального власного числа Lam (λ_{max}) МПП [5], розрахунок проводять за формулою:

$$AX = \lambda X$$

де A – матриця парних порівнянь (МПП),

(1.2)

НУБІП України

$X = \text{н-мірний вектор, складений з шуканих пріоритетів, власне значення МПП}$

$Lam = (W_1 + W_2 + \dots + W_n) * \text{ЛПр}^1 + (W_1 + W_2 + \dots + W_n) * \text{ЛПр}^2 + \dots + (W_1 + W_2 + \dots + W_n) * \text{ЛПр}^n$

$$Lam = (W_1 + W_2 + \dots + W_n) * \text{ЛПр}^1 + (W_1 + W_2 + \dots + W_n) * \text{ЛПр}^2 + \dots + (W_1 + W_2 + \dots + W_n) * \text{ЛПр}^n$$

НУБІП України

$Lam = (1 + 1 + 7 + 4) * 0,086 + (1 + 1 + \frac{7}{2} + \frac{2}{3}) * 0,121 + (\frac{1}{7} + \frac{2}{7} + \frac{4}{7}) * 0,505 + (\frac{1}{4} + \frac{1}{2} + \frac{7}{4} + 1) * 0,288 = 4,042$

Розрахунок індексу узгодженості CI МПП [5], розрахунок проводять за формулю:

$CI = \frac{\lambda_{\max} - \lambda}{\lambda_{\max} - 1}$

де: λ_{\max} - максимальне значення власного числа, n – кількість критеріїв.

НУБІП України

Розрахунок відношення узгодженості CR [5], розрахунок проводять за формулою:

$CR = \frac{CI}{Pn}$

НУБІП України

$CR = \frac{0,009}{0,9} = 0,0157$

Таблиця 1.4

МПП альтернатив по відношенню до критерію «Товщина крайки»

Альтернативи		A1	A2	A3	A4	G	Лпр
ABS	A1	1	1	1 2/3	3	1,495	0,336
ПВХ	A2	1	1	1 2/3	3	1,495	0,336
Безшовна	A3	3/5	3/5	1	3	1,019	0,229
Меламін	A4	4/3	4/3	1/3	1/3	0,439	0,099
Всього		2,933	2,933	4,667	10,000	4,449	1,0

НУБІП України

Максимальне власне число Lam = 4,027, CI = 0,009, CR = 0,0101%.

Найбільше значення ЛПр = 0,336.

Таблиця 1.8

Альтернативи	Критерії				
	Товщина, мм	Ширина, мм	Ціна, м/пог	Час затвердіння (повна кристалізація), год	Глобальні пріоритети
	Числове значення вектора пріоритету				
ABS	0,086	0,121	0,505	0,288	
ПВХ	0,336	0,310	0,210	0,345	0,2721
Безшовна	0,336	0,310	0,216	0,345	0,2564
Меламін	0,229	0,253	0,153	0,258	0,2018
	0,099	0,127	0,420	0,052	0,2508

Розрахунок значень глобального пріоритету:

$$\text{ГлПр1} = 0,086 * 0,336 + 0,121 * 0,310 + 0,505 * 0,210 + 0,288 * 0,345 \\ = 0,2721$$

$$\text{ГлПр2} = 0,086 * 0,336 + 0,121 * 0,310 + 0,505 * 0,216 + 0,288 * 0,345 \\ = 0,2564$$

$$\text{ГлПр3} = 0,086 * 0,229 + 0,121 * 0,253 + 0,505 * 0,153 + 0,288 * 0,258 \\ = 0,2018$$

ГлПр проводиться наступним чином. Значення ГлПР отримують

нідсумування добутків значень вектора пріоритету (ПрКр) на значення в рядку альтернативи.

$$\text{ГлПр4} = 0,086 * 0,099 + 0,121 * 0,127 + 0,505 * 0,420 + 0,288 * 0,052 \\ = 0,2508$$

Отримані результати наведено у табл. 1.9.

Таблиця 1.9

Альтернативи	Глобальні пріоритети альтернатив		Глобальні пріоритети
	A1	A2	
A1	ABS		0,2721
A2	ПВХ		0,2564
A3	Безшовна		0,2018
A4	Меламін		0,2508

НУБІЙ Україні В результаті видно, що альтернатива А1 тобто крайка ABS має найбільше значення глобального пріоритету – 0,2721, тому дана крайка є оптимальним для використання в корпусних меблях.

1.3. Обґрунтування та вибір технологічної схеми

НУБІЙ Україні Як деревну технологічну сировину для виробництва деревно-стружкових плит застосовують:

- неділову деревину
- лісоматеріали, які по своїх якісним

характеристикам не відповідають затвердженим стандартам технічним умовам

НУБІЙ Україні на ділову деревину, дрова;

- деревні відходи лесопиляння – обаполки, рейки, обрізки дощок і інші крупнокускові відходи, а також тирса; відходи фанерного виробництва – олівці, шпона-дрантя, обрізання фанери; шматкові відходи і стружка – відходи меблевого виробництва і інших деревообробних підприємств;

НУБІЙ Україні технологічну тріску з відходів лісопилень і лісозаготівель гілки, сучия, вершини, комлі – хвойних і листяних дерев'яних видів, за виключенням особливо твердих листяних дерев'яних видів [24-30].

За призначенням деревна технологічна сировина використовується

НУБІЙ Україні наступним чином. Одношарові плити і зовнішні шари тришарових плит виготовляють зі всіх видів сировини, вказаних вище, за виключенням шпона, стружки – відходів деревообробних верстатів, тирси і технологічної трісکи. При цьому рекомендуються наступні породи деревини: сосна, ялина, кедр, ялиця, береза.

НУБІЙ Україні Для виготовлення багатошарових плит і внутрішнього шару тришарових плит застосовують всі види сировини, вказані вище. При цьому окрім деревини хвойних дерев'яних видів, може бути використана деревина листяних дерев'яних видів – береза, вільха, липа, бук і ін.

НУБІЙ Україні Дров'яна деревина для виробництва деревно-стружкових плит повинна задовільнити технічним умовам.

Діаметр сировини в круглому вигляді встановлюється від 4 см і вище.

Поставляють сировину як окремо по породах, так і в змішаному вигляді в різноманітних співвідношеннях, в обкорованому і необкорованому вигляді.

При цьому необкоровані колоті дрова та відходи деревообробки не повинні мати кори більше 12–14 %. На обкорованій сировині залишки кори або лубу не повинні перевищувати 3 % від поверхні сировини [31–40].

Дров'яну деревину поставляють, як у вигляді полін довжиною 1 м і вище, так і у вигляді довготи. Довжина довготи має бути кратна довжині полін плюс припуск на оброблення.

У дров'яній деревині для виробництва деревно-стружкових плит допускаються такі вади, як сучки – здорові і тютюнові; червоточина, кривизна, тріщини. Внутрішня гнилизна – ситова і трухлява – допускається до 0,5 відповідного діаметру торця з виходом на другий торець до 0,3 його діаметру. Зовнішня трухлява гнилизна не допускається [50].

Тонкомірна деревина виходить в основному при проведенні рубок догляду. Вона є круглою необкорований, з обрубаними вітками лісоматеріал. Діаметр у верхньому відрубі тонкомірної деревини хвойних деревних видів 2–6 см, листя 2–8 см, довжина 1–3 м з градацією через 0,5 м.

Тонкомірна деревина володіє більшою пластичністю і меншими пружністю і щільністю в порівнянні із стиглою деревиною у ній майже відсутня гнилизна. Тому при виготовленні стружки різко зменшується утворення пилу, стружка виходить заданих розмірів [41].

Досвід роботи показав, що в деревно-стружкових плит виготовлених з тонкомірної деревини, показники фізико-механічних властивостей вищі і кращий зовнішній товарний вигляд чим в плит з дров'яної деревини. Кускові відходи лесопиління в основному переробляються в технологічну тріску, яка служить прекрасним сировиною для виробництва деревно-стружкових плит.

Технологічна тріска, призначена для виробництва ДСП, повинна задовольняти наступним вимогам. Розміри тріски для плит плоского пресування: довжина 20–60 мм (оптимальна – 40), товщина – не більше 30 мм;

для плит екструзії пресування: довжина 5–40 мм (оптимальна 20), товщина – не більше 30 мм [43].

У технологічній трісці допускається вміст кори не більше 12 %, гнилі – не більше 5 %; мінеральні добавки – вугілля, камінь, вапно – не допускаються. Для виробництва високоякісних плит вміст кори в трісці не повинен перевищувати 3 % [42].

Тирса Рекомендується застосовувати тирсу з деревини твердих листяних деревних видів як добавка до різаної стружки у внутрішній шар тришарових плит в кількості 10–20 %, а тирса з хвойних і м'яких листяних деревних видів –

до 50 %. Ці відходи, особливо олівці, щонайкраще підготовлені для переробки на спеціальну різану стружку. При цьому олівці можуть бути використані для виготовлення стружки як для внутрішнього, так і для зовнішніх шарів, шпонадрантя переробляється в стружку лише для внутрішнього шару. При використанні шпони-дрантя вміст кори в їй не повинно перевищувати 12 % [4].

Майже на всіх дерево- оброблювальних підприємствах утворюється значна кількість стружки-відходів від деревообробних верстатів. Встановлено,

що межа міцності при статичному вигині плит, внутрішній шар яких складається із стружки-відходів, приблизно дорівнює міцності плит, в яких внутрішній шар повністю складається із спеціальної різаної стружки. По межі міцності при розтягуванні перпендикулярно до пласти плити, водопоглинанню,

розбуханню показники перших навіть декілька вище. Тому для внутрішнього шару тришарових плит рекомендується використовувати стружку-відходи хвойних видів обмежень, а стружку твердих листяних деревних видів в кількості до 30 % – як добавка до спеціальної різаної стружки.

Стружку-відходи від деревообробних верстатів доцільно також подрібнювати в тонкі деревні частки для формування зовнішніх шарів при виготовленні плит з дрібно структурною поверхнею. Поверхня плит при цьому виходить високого класу шорсткості [46–49, 51].

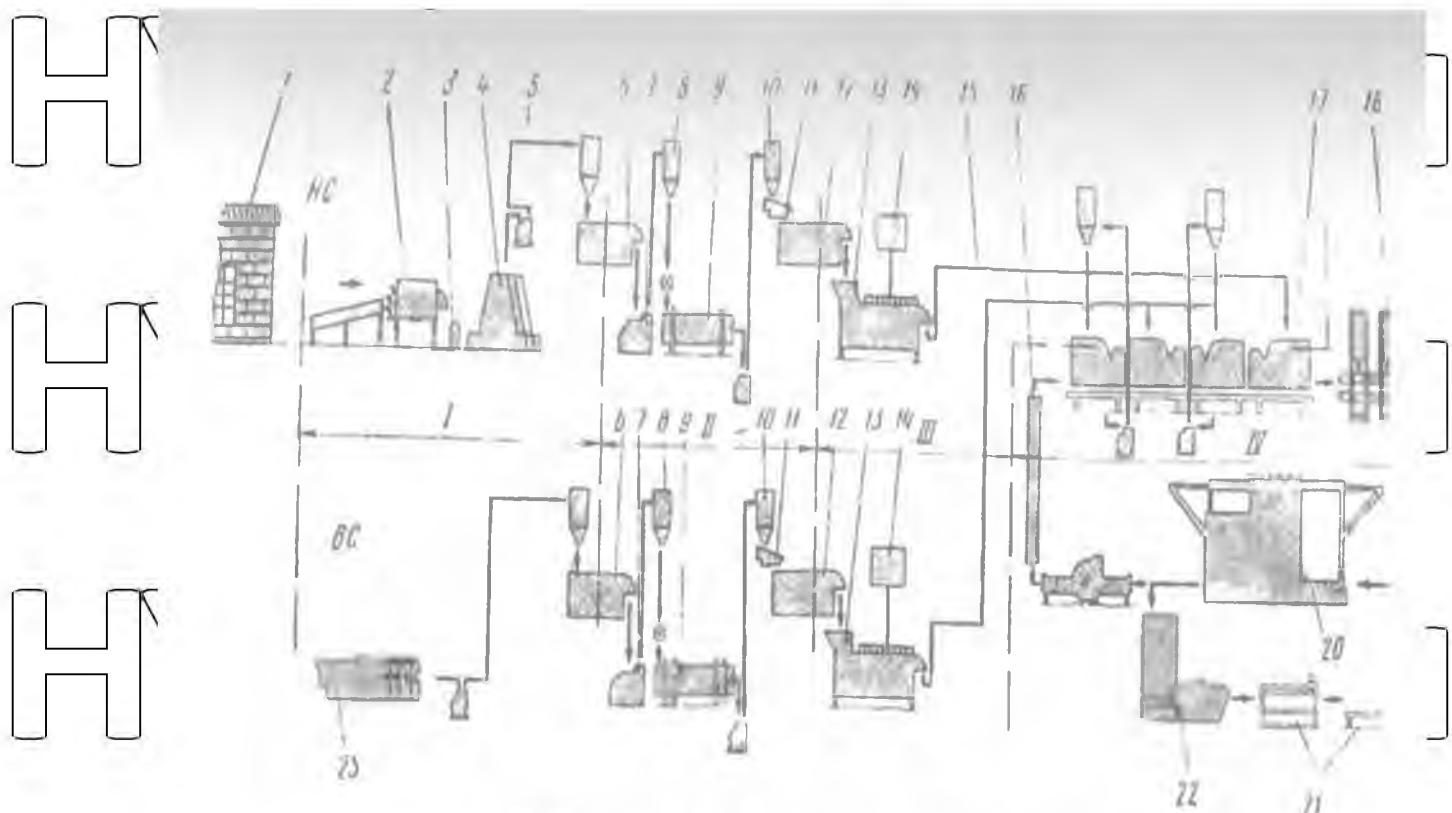

Рис. 1.7. Технологічна схема виготовлення тришарових

деревностружкових плит:

1 – бункер; 2 – шестипильний верстат; 3 – металошукач; 4 – стружкові верстати; 5, 8, 10 – пневмотранспорт; 6 – бункер; 7 – дробарка; 9 – барабанна сушарка; 11 – ситовий сепаратор; 12 – бункера; 13 – змішувач; 14 – установка приготування звязуючого; 15 – стрічковий конвеєр; 16 – головний конвеєр; 17 – формуюча машина; 18 – прес для подпресовки; 19 – контрольних вагів; 20 – прес для гарячого пресування; 21 – штабелеукладальник; 22 – верстат формату; 23 – стружкові верстати або руййльна машина і стружкові верстати; I – ділянка виготовлення стружки; II – ділянка сушки стружки; III – ділянка змішування стружки з єдиною речовиною; IV – ділянка формування, пресування і обрізання плит; НС – потік зовнішніх шарів; ВС – потік внутрішнього шару

Деревну сировину готовують до переробки на стружки в відділенні підготовки сировини I, схема якого залежить від конкретних умов виробництва [52].

НУБІНІ України Автоматизований цех роздільний на п'ять зв'язаних між собою бункерами або складами ділянок: виготовлення стружки; сушки стружки; змішування стружки з ефективним, формування пресування і обрізання плит; шліфування плит.

Ділянка виготовлення стружки I. Дров'яна деревина з відділення підготовки сировини 1 поступає на пильні верстати 2, де її розкроють на заготовки завдовжки 1000 мм. Потім конвеєрами заготовки передаються до завантажувачів-накопичувачів верстатів 4. На цих верстатах сировина переробляється в стружку. При необхідності сировина пропускають через

металодіягностичний металошукач 3, призначений для виявлення випадкових металевих включень.

Відходи лісопилок і довгоття переробляються на рубильних машинах в тріску, яка потім подрібнюється в стружку відцентровими стружковими верстатами. У деяких цехах це сировина переробляється в стружку безпосередньо на стружкових верстатах 23 для переробки довготя. Отримана стружка пневмотранспортом 5 подається в два бункери 6 вологої стружки [53]. У деяких цехах в бункери потоку ВС додають відсортувані стружки відходи від деревообробних верстатів.

Ділянка сушки стружки II. Ділянка складається з двох автоматичних ліній

на обох потоках стружки, якими управлюють з центрального пульта.

З бункера 6 стружка поступає в дробарку 7, де вона подрібнюється по ширині, після чого пневмотранспортом 8 подається в барабанні сушарки 9.

Суха стружка подається пневмотранспортом 10 на ситових сепараторів 11, де від неї відділяється пил, потім стружку направляють в бункери 12 сухої стружки, в яких вбудовані автоматичні ковшові ваги. В даний час на ділянці устаткування для сортування і доподрібнення стружки [55].

Ділянка змішування стружки з звязуючим III. Ділянка полягає з двох автоматичних ліній на обох потоках стружки, управлюють якими з центрального пульта.

З бункерів 12 стружка видається ковшовими вагами в змішувач 13, куди одночасно подається єднальне, таке, що ротується і що дозується установкою 14 приготувань єднального.

При використанні нового високооборотного змішувача перед ним встановлюється пристрій для безперервної видачі періодично відважуваних ковшовими вагами порцій стружки [54].

Проклеена стружка подається системою стрічкових конвеєрів 15 в дозатори формуючих машин 17, службовці бункерами.

Ділянка формування, пресування і обрізання плит IV. Ділянка є автоматичною лінією, керованою з його центрального пульта.

Живильники формуючих машин 17 насипають тришаровий стружковий килим на піддони, переміщувані толовним конвеєром 16 по замкнuttй дорозі.

Килими на піддонах подпресовуються в одноповерховому пресі 18, потім зважуються на контрольних вагах 19, після чого пресуються в гарячому багатоповерховому пресі 20. Отримані плити поступають на верстат формату 22, а потім в штабелеукладальник звідки за допомогою електронавантажувача штабелю плит перевозять в проміжний склад для витримки.

Ділянка шліфування плит V. Ділянка є статичну лінію, керовану з її центрального пульта із завантажувальним пристрою з підйомним краном, два широколенточних калібровально-шлифувальних верстатів, автоматичного товщиноміра і трьох підйимальних столів службовців для сортування відшлифованих плит [53-59].

1.4. Різновиди меблевих кромок

Меблеву кромку використовують для облицювання торцевих поверхонь

ДСП, а також як елемент дизайну в готових корпусних меблях.

Існує багато видів кромок, які відрізняються між собою та мають свої переваги та недоліки [60].

Кромки можна поділити за видами, залежно від матеріалу виготовлення (паперові, пластикові, металеві (алюмінієвий профіль), ширини (22 мм, 28 мм, 34 мм, 38 мм; рідше зустрічаються 45-55 мм і поділ до 170 мм); товщини (0,4 мм, 0,6 мм, 1 мм, 2 мм; буває загалом – від 0,2 мм до 10 мм); з klesem чи без нього; типу кріплення (жорсткі, накладні, врізні (П-подібні, Т-подібні); типу поверхні (гладкі, глянцеві, тиснені, зі структурою колючкової і т.д.) [61-63].

Рис. 1.8. Види кромок

За поширеністю сьогодні якість кромки ПВХ в 0,6-1,2 мм товщиною і шириной в 22 і 34 мм; АБС товщиною від 0,4-2 мм та меламінова кромка з паперовою підкладкою товщиною в 0,4-0,6 мм.

Меламінова кромка є найдешевшою і доступною. Серед її переваг – великий вибір декорів, які по кольору максимально співпадають з ДСИ, і відсутність потреби в дорогому обладнанні для поклейки і обробки, простота в застосуванні навіть у домашніх умовах з допомогою праски. Недоліками

меламінової кромки є те, що вона надто тонка (0,4 мм – 0,6 мм), погано захищає від вологої і механічних пошкоджень, нетривала структура [64-66].

Кромка АБС (ABS, акрилонітрил-бутадієн-стирол) – це міцний термопластик, який не містить шкідливих речовин і дуже зручний в користуванні. Він не втрачає кольору і не деформується, має насичені матові і глянцеві кольори, гладку поверхню. Але така кромка дорого коштує, і може клейтись на високотемпературних станках (з використанням високотемпературного клею).

ПВХ-кромка дуже популярна в облицюванні торцевих поверхонь ДСП. Вона довговічна та стійка до зношування, надійно захищає торці від вологи і механічних пошкоджень, стійка до впливу лугів, кислот, жирів і розчинів

солей. Але для наклейки такої кромки необхідний спеціальний клей-розплав з мінімальним персом початку плавлення (низькотемпературний клей). Як і для АБС, для міцного з'єднання клем ПВХ-кромки з торцем ДСП, слід нанести тонкий шар спеціальної речовини – «Праймера». [65, 67].

ПВХ-профіль – це вид меблевих кромок для облицювання торців ДСП, який виготовляють з високоякісного ПВХ пластику з еспандерним наповненням. Така кромка має великий спектр кольорів, застосовується для ДСП товщиною в 16,18 і 32 мм і буває м'якою та жорсткою. Є кілька видів ПВХ-профілю: П-подібний (накладний), гнучкий, жорсткий, Т-подібний (врізний), з обхватом і без обхвата. Завдяки «бортикам», може приховувати сколи і нерівності на торцевих поверхнях [66].

Рис. 1.9. ПВХ-профіль

Акрилова кромка з об'ємним зображенням (PMMA-3D) – це кромка на основі поліметилметакрилату, яка складається з двох основних шарів: нижнього – з декоративною обробкою чи малюнком і верхнього – з прозорого пластику.

НУБІНІ України

Така кромка – жорстка і міцна, стійка до механічних пошкоджень і добре захищає край меблів від ударів і подряпин. Втім, ця кромка дуже дорога.

НУ

Н

Н

НУБІНІ України

Рис. 1.10 Акрилова кромка

Постформінг і софтформінг – це дуже якісні способи кромкування торців ДСП, які виконуються на спеціальних станках. В основному їх застосовують для облицюування торцевих поверхонь кухонних стільниць і фасадів, а також для підвіконь і меблів для ванних кімнат, оскільки надають плиті повної

герметичності. Простіше кажучи, постформінг і софтформінг – це метод

нанесення на попередньо фрезовані торці ДСП ламінату. Вони продаються

готовими, погонними метрами, у різної ширині. Між постформінгом і

софтформінгом особливої різниці немає. Одна відмінність у тому, що при

використанні постформінгу можна заламінувати прямий торець із

заокругленими гранями, радіус яких не менше 3 мм. Під час софтформінгу

ламінаті піддаються горі в різними реельєфними поверхнями. [68-70]

НУБІП України

РОЗДІЛ 2

РОЗРАХУНОК СКЛАДУ СИРОВИННОЇ МАСИ

2.1. Характеристика сировини для виготовлення ламінованих плит

деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів

До сировини, що буде використовуватися в якості виготовлення ламінованих плит деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів ставляться такі вимоги, які наведені у таблиці 2.1.

Показники	Значення
Склад сировини по вигляду:	
древ'яна деревина для технологічних потреб, %	50
технологічна тріска	50
Видовий склад сировини, %	
береза	100
Вологість стружок %:	
у зовнішніх шарах	7
у середньому шарі	3
Характеристика продукції, що випускається:	
Об'єм плит, що випускаються, тис.м ³	40
Марка плити:	П11
По вигляду обробки:	
шліфовані	
По товщині	25
Щільність:	
Вологість плит $W_{пл}$, %	760
В'язуче:	8
Розмір плит, мм	КФМТ
	3500×1750

При використанні для зовнішніх шарів різаної стружки різниця в щільності між внутрішнім і зовнішніми шарами складає приблизно 100 кг/м³. Густота плит $\rho_{пл} = 760$ кг/м³. Густота внутрішнього зовнішнього шарів $\rho_u = 710$ кг/м³, $\rho_{вн} = 810$ кг/м³.

Зв'язок між щільністю плити і щільністю її шарів виражається залежністю:

$$\rho_{т.в} = \rho_{пл} i_{пл} + \rho_{ш} i_{ш}$$

(2.1)

НУБІП України

де $p_{\text{пл}} = \text{густина плити, кг/м}^3$;
 $i_{\text{вн}} \text{ і } i_{\text{вн}} = \text{щільність зовнішнього і внутрішнього шарів, кг/м}^3$;
 $i_{\text{вн}} \text{ і } i_{\text{вн}} = \text{доля зовнішніх і внутрішнього шарів, \%}$;

НУБІП України

$$\rho_{\text{пл}} = \frac{\rho_{i_{\text{вн}}} - \rho_{i_{\text{вн}}} i_{\text{вн}}}{i_{\text{вн}}} \quad (2.2)$$

$$\rho_{\text{пл}} = \frac{760 - 810 \cdot 0,37}{0,63} = 731 \text{ кг/м}^3$$

Норма витрати звязуючого. При використанні суміші деревних видів

НУБІП України

норму витрати в'яжучого матеріалу визначають, як середньоарифметична величина по формулі:

$$p_{\text{cp}} = p_{\text{ср.вн}} i_{\text{вн}} + p_{\text{ср.н}} i_{\text{н}} \quad (2.3)$$

НУБІП України

для внутрішнього шару: $p_{\text{ср.вн}} = 10,5 \cdot 1 = 10,5\%$
 для зовнішніх шарів: $p_{\text{ср.н}} = 14,5 \cdot 1 = 14,5\%$

Середній вміст в'яжучого в плиті визначається по формулі:

НУБІП України

де $p_{\text{ср.вн}}, p_{\text{ср.н}}$ – середня норма витрати в'яжучого відповідно для внутрішнього і зовнішнього шарів;
 $i_{\text{вн}} \text{ і } i_{\text{н}}$ – відповідно доля внутрішнього і зовнішніх шарів в загальній масі плити;

НУБІП України

2.2. Переваги і недоліки меблів з ламінованого ДСП

Ламіноване ДСП відрізняється від його звичайного аналога наявністю

НУБІП України

спеціальної плівки, яка має в своїй основі подімери та забезпечує екологічну безпеку виробів. Для отримання плівки використовують папір, який рівномірно просочують меламіновими смолами. Висока температура і тиск сприяє тому,

що вони вбираються в поверхню плити, після чого тверднуть і перетворюються в міцне покриття. Ламіноване ДСП в своєму складі не має клею. Плити володіють властивостями термореактивних полімерів, у них дуже тверда поверхня. ЛДСП досить стійко переносить дії води, розчинників, високих температур, підвищеного тиску, а також, стійкі до хімічних і механічних

впливів [71].

Для виробництва ламінованих плит використовують високоякісну деревину. Після того, як плити просочуються смолою, вони не мають пустот.

Структура їх стає досить однорідною. У процесі пресування плита робиться

схожою на пластик. Таким чином, меблі, виготовлені з ламінованого ДСП, відрізняються високою міцністю і довговічністю.

Різноманітність кольорів і відтінків ламінованих плит сприяє широкому асортименту меблів з ЛДСП. Ці меблі невибагливі у використанні, стійкі до механічних пошкоджень і, до того ж, мають цілком доступну ціну. Меблі з ламінованого ДСП широко використовують для оснащення квартир, офісів, готелів [72].

Найбільшого поширення набуло використання ламінованого ДСП у виготовленні різноманітних кухонних, м'яких і корпусних меблів, а також шаф і

передпокой.

Ці плити не бояться роздитого чаю, кави, первоного вина, води і подряпин від ножа. Вони не втрачають своєї форми при контакті з різними

гарячими предметами. ЛДСП з успіхом використовується у виготовленні стільниць. Такі стільниці мають гарний зовнішній вигляд, невисоку вартість.

Застосування ламінованого ДСП для виготовлення меблів для ванних кімнат та інших приміщень з підвищеною вологістю обумовлено

водовідштовхувальними та водостійкими властивостями даного матеріалу. Такі меблі мають тривалий термін служби.

Недоліки меблів з ЛДСП. Меблі, виготовлені з ЛДСП, мають і свої мінуси. Оскільки плитка достатньо міцна, то не представляється можливим отримувати з неї фігурні деталі, навіть шляхом фрезерування. Для якісного

НУБІП України

розпилювання ламінованого ДСП необхідно застосовувати деревообробні верстати та інше спеціальне обладнання, призначене для обробки дерева. Тільки з їх допомогою можна буде акуратно, без утворення тріщин і відколів, вирізати деталі за кресленнями, максимально при цьому економлячи саму плиту [73].

НУБІП України

Недоліком ламінованого ДСП можна вважати те, що плита, при повторному закручуванні в неї шурупів, починає значно гірше їх утримувати. [74].

Нами рекомендується використовувати ПВХ крайки до ДСП SWISSPAN.

НУБІП України

Зразки яких наведено у додатку.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3

МЕТОДИКА ТА РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Личкування крайок меблевих деталей

НУБІП України

Однією з основних операцій технологічного процесу виготовлення корпусних меблів є личкування крайок меблевих деталей. В якості

личкувального матеріалу використовується рулонний синтетичний стрічковий матеріал – личківка ПВХ (полівінілхлорид), меламінова стрічка (декоративна паперова стрічка товщиною 0,3–0,4 мм) і личкувальний матеріал на основі АБС (акрилбутадіенстірол). В процесі личкування розрізняють три типи виконання

операнцій: 1) личкування методом «пост-формінг» – личкування паперово-шаруватим пластиком фрезерованої заокругленої країки з радіусом заокруглення від 3 мм; 2) метод «софт-формінг» – личкування країки меблевої деталі складної форми, край плити фрезерований під складний профіль, як правило личківка по кольору суттєво відрізняється від кольору основного

матеріалу; 3) личкування прямих країок – найпростіший метод личкування прямої країки меблевої деталі синтетичною стрічкою, зазвичай стрічка ідентична по кольору основному матеріалу [76].

В процесі личкування використовуються клеї-розплави на основі ЕВА (стиленвінілацетату), робоча температура від 120 до 210 в залежності від марки клеєвого матеріалу. Вибір клею залежить від наступних параметрів: 1) вид личкувального матеріалу; 2) швидкість подачі країколичкувального верстата; 3)

в'язкість клею. Клеї використовуються у вигляді гранул, також здійснюється підбір клеєвого матеріалу по кольору в залежності від кольору плитного матеріалу.

Нанесення клею відбувається з допомогою дозуючого сопла чи клеєнаносного вальця, клеєвий матеріал наноситься на личкувальний матеріал

або на крайку деталі в залежності від виду обладнання і виду процесу личкування. В меблевих елементах корпусу (полиці, боки) личкуються лише видимі поверхні. Операція личкування меблевих деталей виконується на верстах марки «HOMAG» при швидкості подачі 18–24 м/хв. Основними вимогами для якісного виконання личкування деталей є наступні вимоги: 1) температура оброблюваного матеріалу повинна бути в межах 15–30 градусів Цельсія; відносна вологість повітря в робочій зоні верстата не більше 75%; вологість плити в межах 10–14 %. Контроль на операції личкування здійснюється візуально за наступними параметрами: 1) вид крайки (колір, товщина, матеріал); 2) якість приклепування; 3) якість фрезерування звисів надлишкової личкувальної стрічки; 5) чистота обрізки стрічки по довжині деталі. Контроль здійснюється помічником оператора в процесі прийому складування личкованих деталей. Візуальному контролю підлягає кожна деталь [75].

3.2. Дослідження опору різних видів крайок при застосуванні клей

Асортимент нових клейових матеріалів дозволяє використовувати їх для різних видів матеріалів та підбирати їх в залежності від властивостей матеріалів. Для цього використовують акрил, поліефір, поліамід тощо. Нові клейові матеріали доцільно використовувати при виготовленні різних видів меблів, для яких розроблені низькотемпературні клейові матеріали, що не потребують високих температур і високого тиску.

Клейовим матеріалом називають прикладний матеріал, на який нанесено клейову масу з термопласти, що утворює з матеріалом міцне та довговічне з'єднання під дією температури та тиску протягом визначеного часу.

Клейові матеріали виготовляють у вигляді клейових прокладок, кромок, павутинок, ниток, сіток. Вони використовуються для фронтального дублювання та дрібних деталей, стабілізації зрізів, скріплення між собою деталей та крайовиробу [77].

НУБІНІ України
Клейову кромку використовують різної ширини залежно від призначення від 6–30 мм. Кромки розкроюються по повздовжній або під кутом до новздовжньої нитки.

Клейові кромки призначені для запобігання розтягу зрізів і згинів деталей одягу в процесі виготовлення і під час носки.

НУБІНІ України
Клейова павутинка являє собою нетканий клейовий матеріал призначений для закріплення підгнутих країв деталей виробу.

Клейова сітка – поліамідний клей на деталі, який призначений для формостійкої обробки дрібних деталей одягу і отримання клейових з'єднань,

НУБІНІ України
які не зазнають великих навантажень на розшарування.
Клейова нитка являє собою моноволокно виготовлене з термопластичного полимеру. В залежності від призначення вона використовується декількох товщин.

Клейову нитку використовують для непомітного закріплення підгнутих або обшивних країв деталей, якщо не робиться оздоблювання [80].

Для дослідження максимального зусилля на відрив торцевих кромок, закріплених на деталі з використанням різних видів клею було виготовлено такі 6 різних ЛДСП по 10 зразків відповідно:

ЛДСП Білий кромка ПВХ EVA;
ЛДСП Білий кромка ПВХ PUR;
ЛДСП Білий кромка ПВХ laser;

ЛДСП Білий кромка ABS EVA;

ЛДСП Білий кромка ABS PUR;
ЛДСП Білий кромка ABS laser.

За основу методики досліджень взято [20]. Дослідження здійснено щодо величини опору відриву кромок з різного матеріалу (ПВХ, АБС) та зрізними kleями PUR, EVA, Laser (дод. А).

НУБІНІ України
Для проведення випробування взято по 10 зразків (один з яких контрольний) розміром 70×50 мм і товщиною (16 ± 2) мм для кожного виду покриття [17].

Рис. 3.1. Види клейів ЕВА та PUR

Виробляючи меблі на замовлення необхідно враховувати безліч факторів, крім якості матеріалів та фурнітури для майбутніх меблів, необхідно також звернути увагу на метод, яким буде наноситися край на елементи виробу.

Кромкування – це обробка торців ДСП захисною ПВХ кромкою. Особливо важливим є кромкування меблів, які будуть використовуватися в умовах підвищеної вологості та під впливом високих температур. Найпростіший приклад це кухня, яка щодня стикається з вологою, жаром, парою та механічними пошкодженнями. То який із методів кромкування краще і здатний захистити

Вашу кухню на довгі роки? Сьогодні крайку можна нанести трьома різними способами: поклейка полівінілацетат клеєм, PUR клей і лазерне кромкування.

Розглянемо кожен із них докладніше [80].

Нанесення кромки полівінілацетат ($C_6H_{10}O_2$) клеєм – найпростіший і найбюджетніший спосіб, який використовується протягом багатьох років.

Меблі, які стоять у вас вліма вже багато років, швидше за все закромковані саме таким клеєм.

Але виявляється, цей метод має низку недоліків:

НУБІГ України

- чутливість до водоги та високих температур;
- недовговічність;
- не естетичний зовнішній вигляд (особливо на деталях білого або світлого кольору видно чорну смугу клес по периметру кромки).

НУБІГ України

Рис. 3.2 Кромкування

Кромкування PUR клесом. PUR – вологостійкий однокомпонентний клей

на основі поліуритану. Даний вид клею почали використовувати у виробництві меблів відносно недавно, але цей спосіб завоював величезну популярність і сподобався як виробникам, так і замовникам [79].

НУБІГ України

НУБІГ України

Рис. 3.3. Кромкування клесом PUR

Даний вид клею має ряд переваг:

НУБІГ України

- практично непомітний клейовий шов;
- підвищена стійкість до водоги;
- стійкість до перепадів температур;
- підвищена міцність.

3.3. Дослідження максимального зусилля на відрив торцевих кромок, закріплених на деталі з використанням різних видів клею

Головною причиною відслоювання ламінованих плит деревинно-стружкових від основи є неправильний вибір клею [26].

Допускається виготовляти зразки ширину менше, ніж вказані на рис. 3.1, якщо ширина клейового шару в виробі не дозволяє отримати зразок необхідної ширини [17].

Форма зразку є основною і застосовується для проведення всіх видів випробувань клейів і клейових з'єднань деревини [26].

З готової продукції вирізаемо по три заготовки $70 \times 50 \times 16$ мм для кожного виду кромок ДСП так, щоб в ній містилося кілька клейових шарів (рис. 3.4)

Рис. 3.4. Вразок для проведення досліду на відрив

До випробування зразки витримуємо у приміщенні при температурі $(20 \pm 2)^\circ\text{C}$ і відносній вологості повітря $(65 \pm 5\%)$ не менше 3 діб [26].

Дослід проводиться на розривній машині РМ 5. Машина випробувальна з максимальним зусиллям до 50000 Н (5000 кгс) і похибкою вимірювання навантаження не більше 1% [17].

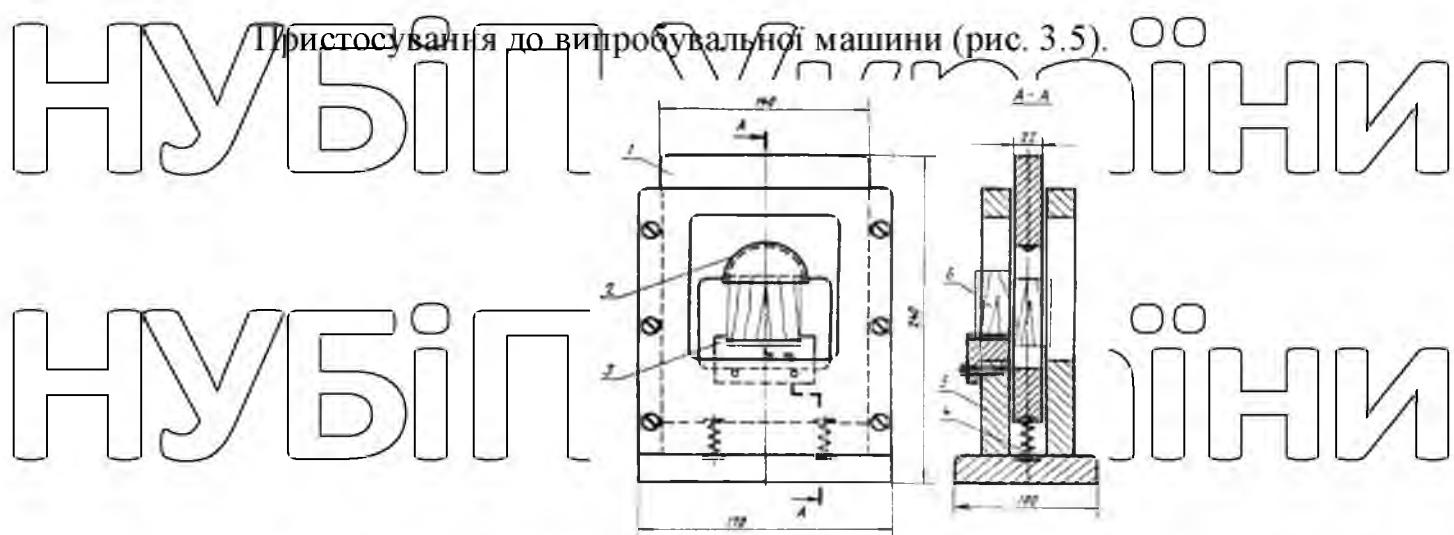

Рис. 3.2. Пристосування до випробувальної машини (рис. 3.5).

(1 – пuhanсон; 2 – самоцентрувальна опора; 3 – вкладення; 4 – пружина; 5 – стійка; 6 – зразок)

Ширину і довжину площин сколювання зразка вимірюємо з похибкою не більше 0,1 мм [26].

В експерименті використовується розривна машина Р-5 (рис. 3.3).

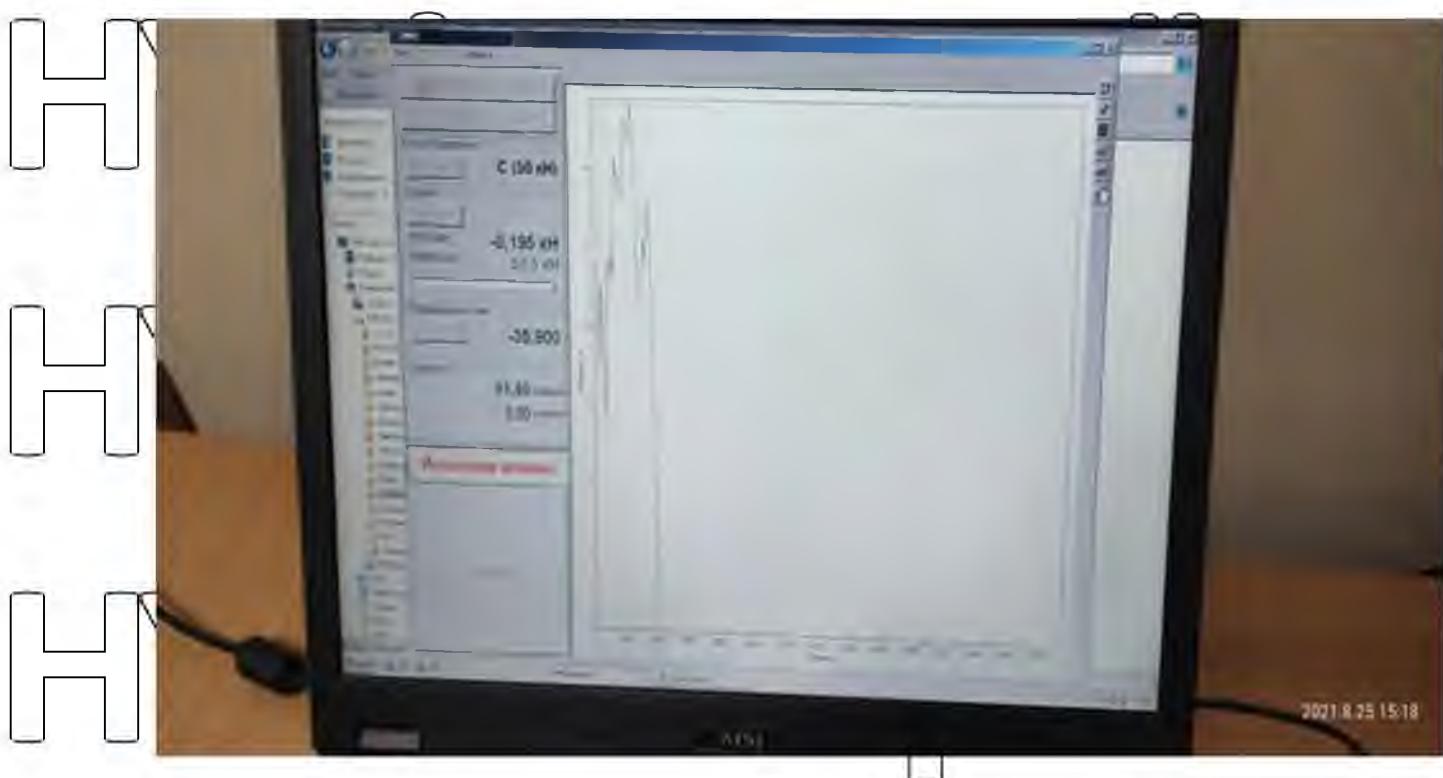

Рис. 3.3. Розривна машина Р-5.

Пристосування з встановленим в ньому зразком розміщують на опорну

платформу випробувальної машини таким чином, щоб вісь пuhanсона пристосування збігалася з віссю навантажувального пристроя випробувальної машини [26].

Зразок навантажують безперервно при швидкості переміщення навантажувальної головки випробувальної машини $(0,60 \pm 0,15)$ мм/хв [26]. Випробування продовжують до руйнування зразка. Руйнівне навантаження визначають з похибкою не більше 50 Н (5 кгс). Границє значення шкали не повинно перевищувати руйнівне навантаження більш ніж в три рази. Отримані дані розривної машини на основі електромеханічного датчику показав дані, які графічно наведені на рис. 3.6. Максимальне навантаження при якому руйнується зразок дізнаємося за допомогою спеціальної програмного забезпечення [26].

Щільність деревини кожного зразка визначають за ГОСТ 16483.1-84,

якщо величина щільності потрібно за умовами випробувань. Проби на щільність беруть з кожної половини зразка і за контрольну величину приймають мінімальну щільність [26].

Межу міцності клейового з'єднання при сколюванні вздовж волокон вираховуємо в МПа (кгс/см²) з округленням до 0,1 МПа (1 кгс/см²) по формулі [26]

$$\tau = \frac{P}{b \cdot l}, \text{де} \quad (3.1)$$

НУБІП України

Руйніюча сила, Н (кгс)
 в - ширина площин сколювання зразку, м (см)
 1 - довжина площин сколювання зразку, м (см)

Під час випробувань зразків фіксують відсоток руйнування по деревині

[17].

НУБІП України

Результати вимірювань і випробувань зразків занесені в таблицю Б.

Результати, отримані при виконанні досліду були оброблені статистично.

Результати аналізів і розрахунків є наблизеними значеннями.

Мета статистичного оброблення – визначення найбільш ймовірного

НУБІП України

значення досліджуваної величини. Нижче наведено основні показники, які дозволяють повністю встановити точність, правильність і повторюваність спостережень.

Середнє арифметичне значення \bar{x}

НУБІП України

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} \quad (3.2)$$

Дисперсія вибірки S^2

НУБІП України

$$S^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n-1} \quad (3.3)$$

Середнє квадратичне відхилення S

$$S = \sqrt{S^2} \quad (3.4)$$

Коефіцієнт варіації V

НУБІП України

$$V = \frac{S}{\bar{x}} \times 100 \quad (3.5)$$

Середня похибка значень S_y

НУБІП України

$$S_y = \pm \frac{S}{\sqrt{n}} \quad (3.6)$$

Показник точності P

$$P = \frac{S_y}{\bar{x}} \times 100\% \quad (3.7)$$

НУБІНІ Україні

Результати внесені до таблиці 3.1

Таблиця 3.1

Результати статистичного оброблення досліду на відрив

Назва крайки	Середнє арифм. знач	Дисперсія вибірки	Середнє квадратичне відхилення	Коефіцієнт варіації	Середня похибка значень	Показник точності, %
Крайка АВС	3551,12	2031793,76	1425,41	40,0	822,96	21,14
Крайка ПВХ	4701,44	2421036,81	1556,29	33,10	898,52	19,11
Контроль	6458,11	6840444,06	2615,42	40,50	1510,02	23,38

Показник точності $F > 5 \%$. Це говорить про великий розкид значень руйнуючого навантаження та межі міцності.

В результаті цього досліду ми визначили, що найміцніше показала себе крайка на основі клею ПУР, який максимально проявив себе із ціної деревини рослин тримається та має більший опір. На всіх інших зразках відрив мав більші значення (рис. 3.7).

Рис. 3.7 Зразки після проведення досліду на відрив

Результати вимірювань і випробувань зразків занесені в таблицю А.

Було пораховано середні значення межі міцності на відрив по трьох групах зразків, які були зв'язані клесом.

Рис. 3.8. Межі міцності дослідних крайок в досліді

Результати, отримані при виконанні досліду були оброблені статистично

та показані в табл. 3.2

Результати аналізів і розрахунків є наближеними значеннями

Таблиця 3.2

Результати статистичного оброблення досліду на відрив

Назва крайки	Середнє арифм. знач	Дисперсія вибірки	Середнє квадратичне відхилення	Коефіцієнт вариації	Середня похибка значень	Показник точності, %
Крайка АБС	1733,76	7018775,93	2649,30	152,81	1529,57	88,22
Крайка ПВХ	1611,14	6746935,53	4092,30	254,00	2362,69	146,65
Контроль	3167,14	23086169,37	4804,81	151,71	2774,06	87,59

Показник точності $R > 5\%$. Це говорить про великий розкид значень руйнуочного навантаження та межі міцності, особливо це видно на прикладі крайки ПВХ, оскільки тут найточніші дані в експерименті.

В результаті цього досліду ми визначили, що після отримання клею найкраще зробило зразки крайки ПВХ. Розрив на зразках був саме по деревині, де застосовувався клей ПУР, при цьому крайка тримається найміцніше (рис. 3.9).

Рис. 3.9. Зразки після відриву крайки ПВХ ЕВА

На фото помітно, що на даному зразку крайка повністю відслойилась від ДСП.

Таблиця 3.3

Статистичне оброблення результатів експерименту на відрив
при застосуванні різних крайок та клей

Номер повторності	Зусилля, Н	Переміщення, мм	Час, с
ПВХ ПУР			
1 повторність	139.1	57.6	43.4
2 повторність	238.4	82.1	65.5
3 повторність	90.9	76.1	64.1
4 повторність	226.4	70.5	55.0
5 повторність	221.0	53.1	43.0
6 повторність	237.0	58.9	45.2
7 повторність	209.8	70.8	53.6
8 повторність	220.8	88.8	66.6
9 повторність	264.0	56.4	42.0

Продовження табл. 3.3

Номер повторності	Зусилля, Н	Переміщення, мм	Час, с
1 повторність	15.1	0.0	3.7
2 повторність	46.2	106.4	102.5
3 повторність	20.3	111.7	184.3
4 повторність	68.5	115.6	82.0
	ABC EVA	ABS ПУР	Laser
1 повторність	-186.2	-59.4	43.6
2 повторність	-200.4	-59.9	45.0
3 повторність	-191.6	-49.4	39.1
4 повторність	-132.0	-167.9	126.5
5 повторність	-212.8	-60.1	45.4
6 повторність	-170.9	-62.1	46.6
7 повторність	-203.1	-57.1	43.6
8 повторність	-173.3	-39.2	43.9
9 повторність	-245.4	-65.3	49.4
10 повторність	-200.0	-47.3	36.2
ПВХ ЕВА			
1 повторність	60.83799	44.50209	33.535255
2 повторність	85.79061	42.80639	31.532056
3 повторність	46.4903	34.45454	26.823922
4 повторність	73.62538	36.44183	28.31345
5 повторність	66.3697	34.99396	27.788275
6 повторність	58.15631	33.52178	25.849087
7 повторність	88.88437	44.20788	34.347813
8 повторність	92.33803	35.09463	27.201444
9 повторність	62.22492	53.78119	41.560234
10 повторність	48.03345	50.47724	38.368641
ПВХ ЕВА			
1 повторність	176.0	63.6	48.3
2 повторність	228.3575	58.1023	44.194
3 повторність	177.8021	69.32	52.156
4 повторність	160.6833	57.5701	45.82
5 повторність	194.461	66.7583	60.333
6 повторність	174.684	113.903	86.141
7 повторність	156.9256	68.0965	52.247
8 повторність	162.3774	56.9396	43.229
9 повторність	169.0508	74.6355	56.381

Отже, як видно з отриманих експериментальних досліджень виприває, що

хоч і не при багатьох повторностях крайка ABC і клей EVA потребує найменшого силового зусилля на розрив, а отже є найменш придатним для використання у меблевій промисловості.

НУБІП України

РОЗДІЛ 4

АНАЛІЗ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

4.1. Порівняльний аналіз результатів досліджень за допомогою методу експертних оцінок

Фізико-механічні властивості покріттів залежать від багатьох

властивостей матеріалів з яких вони виготовляються. На властивості покріттів впливають також технологія і режими нанесення матеріалів, способи сушіння та обробки, товщина покріттів і шорсткість поверхні деревини та деревного матеріалу.

Метод експертних оцінок застосовується для обґрунтування

перспективних видів продукції, вибору технології, обладнання, основних та допоміжних матеріалів тощо [66].

Принципово важливим є підготовлення анкети (листа опитування) та вибір спеціалістів – експертів. Приклади анкет наведені в Додатку В.

Методика оброблення експертних оцінок включає наступні етапи:

1. Розрахунок середнього значення \bar{x}_{ij} середнього квадратичного відхилення по кожному ряду відповідей [66]:

$$\bar{x}_{ij} = \frac{\sum_{j=1}^m x_{ij}}{m} \quad \text{де}$$

$$S_{ij} = \pm \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^m (x_{ij} - \bar{x}_{ij})^2}{m-1}} \quad (4.1)$$

$$(4.2)$$

x_{ij} – оцінка j -го експерта по i -му питанню; m – кількість експертів.

Порівнюючи середні квадратичні відхилення відповідей по кожному питанню можна встановити в якому з них більше розсіювання відповідей

НУБІП України експертів навколо середнього значення. Таким чином визначається стійкість результатів середньої оцінки експертів. Чим менше середнє квадратичне відхилення, тим більш погодженого є оцінка експертів, тим вище коефіцієнт погодження експертів по кожному ряду відповідей K_{Eij} [66].

Для порівняння стійкості оцінок різних питань можна використовувати значення коефіцієнту варіації, V_{ij} , що характеризує відносне розсіяння результата [66]:

НУБІП України Чим меншим є коефіцієнт варіації, тим більш погодженими є думки експертів, тим вище загальний коефіцієнт погодження експертів K_E [66].

2. Визначення верхньої a_{ijmax} та a_{ijmin} нижньої границь довірчого інтервалу

розсіяння оцінок [66]:

$$a_{ij\max} = \bar{x}_{ij} + t_{k,p} \frac{S_{ij}}{\sqrt{m}}, \quad (4.4)$$

$$a_{ij\min} = \bar{x}_{ij} - t_{k,p} \frac{S_{ij}}{\sqrt{m}}, \quad \text{де} \quad (4.5)$$

НУБІП України $t_{k,p}$ – критерій Стьюдента, що визначається по таблицях математичних статистик залежно від числа ступенів свободи ряду спостережень k ($k = m - 1$) та довірчої ймовірності (ймовірності непадання «істинного» результату в довірчий інтервал, що задається) – Додаток В.

3. Статистичне вирівнювання ряду виходячи з умови:

$$a_{ij\min} \leq x_{ij} \leq a_{ij\max} \quad (4.6)$$

НУБІП України з наступним визначенням статистик \bar{x}_{ij} , S_{ij} , V_{ij} для нового ряду.

4. Визначення загального коефіцієнту погодження експертів:

НУБІП України (4.7)

$$K_E = \frac{\sum_{j=1}^n K_{Ej}}{\sum_{i=1}^n m_{ij}},$$

$$K_{Ej} = 1 - \frac{S_{ij}}{\bar{x}_{ij}} \quad (4.8)$$

НУБІП України
де n – кількість питань в анкеті; m_{ij} – кількість оцінок по i -ому питанню в кожному з вирівнянних рядів.

Якщо $0,5 \leq K_E \leq 1$, то думка експертів вважається погодженою.

В додатку наведено приклад результатів експертного оцінювання з визначення ефективності виробництва різних видів кромок та клейв. Останнім часом для прийняття рішень широке застосування отримав метод розставляння пріоритетів, що заснований на експертній оцінці об'єктів з наступною відповідною математичною обробкою отриманих даних.

НУБІП України Ідею щодо використання кромки АБС із клеєм Єва $70,0\%$ експертів вибрали саме цю пару, при цьому середній бал щодо важливості запровадження у запропонованих параметрах (0–10 балів) з використанням шкали вагомості експертів становив 8,66 бала. При цьому максимальну оцінку (10 балів), поставили 38,4% експертів, тоді як мінімальну оцінку (7 балів) поставили 26,92% фахівців. Оцінка розбіжностей думок експертів показує, що коефіцієнт вариації становить 17,6 %, що свідчить про достатній рівень однодумності фахівців та можливість використання такої для використання у меблевій промисловості тощо.

НУБІП України 4.2. Рекомендації щодо вибору і використання оптимального типу кромок та клейв для їх проклеювання

НУБІП України Існує три найпоширеніші способи приkleювання кромки до торця ЛДСП. Перший, за допомогою клею ЕВА на розплав, другий PUR клей, за допомогою поліурітанового клею і третій, за допомогою лазерного кромкування.

НУБІЙ Україні Приkleювання кромки за допомогою клею-розвлаву. Для цього використовується термопластичний гранульований клей, який засипається в спеціальну суміш, (в верстаті) розігрівається до температури 200–240 градусів і за допомогою спеціального валика наноситься на крайку безпосередньо перед приkleюванням.

НУБІЙ Україні Переваги: невисока ціна поклейки, приклейти можна кромку товщиною від 0,45 мм до 3 мм, досить міцний клейовий шов, але поступається поліурітанового і лазерної поклейки. Зусилля на розрив до 1 кг.

Недоліки: Відомий клейовий шов між кромкою і деталлю, що не

НУБІЙ Україні вологостійкий шов, що не термостійкий шов, при температурі на кромці більше 80 градусів кромка відклеюється.

Приkleювання кромки за допомогою поліурітанового клею. Розігрітий

клей за спеціальною підігрівачкою подається в верстат і за допомогою розпилювача наноситься на деталь і притискається спеціальним притискним валиком.

Приkleювання кромки за допомогою лазера. Для цього існує спеціальна кромка, яка складається з двох шарів, перший шар звичайний, другий шар

НУБІЙ Україні поступається в термостійкості лазерної приклейці.

Недоліки: Більш висока вартість поклейки в порівнянні з наклеюванням клеєм розплавом.

Приkleювання кромки за допомогою лазера. Для цього існує спеціальна

кромка, яка складається з двох шарів, перший шар звичайний, другий шар спеціальний. Другий шар розігрівається лазером і приkleюється до деталі.

Переваги: Практично не видимий клейовий шов, зусилля на розрив 3–3,5 кг. Вологостійкий шов, але поступається поліурітанового приклейці. Самий термостійкий шов

Недоліки: Можна приkleїти кромку товщиною від 0,8 мм. Дорожче інших вартість кромки і вартість поклейки. Чи не весь асортимент квітів є в наявності.

НУБІЙ України Отже, клеєм розплавом можна клейти крайку в меблів, яка не склонна до впливу вологи і високих температур, а також само до неї не пред'являються високі естетичні вимоги. Це корнусу шаф, комоди, тумби та ін.

Поліурітанового поклейку краще застосовувати в місцях де на меблі можуть потрапити пар або впливати висока температура. Це ванна кімнати, кухня, балкон, веранда.

Лазерну поклейку найкраще застосовувати на фасадах. Деталь з поклеєні лазером кромкою виглядає як єдине ціле, в ній практично не видно стик між кромкою і деталлю.

Країним на сьогодні вибором для фінішної обробки торців виробів з ДСП та OSB, МДФ і пластика є кромка ПВХ бренду Rehau. З її допомогою можна не тільки естетично оформити зріз і торці плиткових будівельних матеріалів, а й реалізувати різні дизайнерські рішення. Крайколичкувальні матеріали відомого німецького бренду Rehau високо цінуються на світовому ринку за бездоганну якість, екологічний підхід до дотримання екологічних стандартів і відмінну естетичність, що задовольняє найвищим вимогам при створенні стильного декору інтер'єрів житлових і громадських приміщень.

Меблева кромка німецького бренду Rehau виготовляється з термопластичного полімеру полівінілхлориду (ПВХ / PVC). Для її виробництва застосовують метод екструзії, що дозволяє отримати рівномірну глибоку прокраску в масі різних кольорів і відтінків. В результаті, виходить кромка, здатна не тільки прикрасити будь-який інтер'єр, а й забезпечити захист торцевої частини виробів з плит ДСП або МДФ від механічних пошкоджень і впливу несприятливих зовнішніх факторів.

Перевагою обробки торців кромкою Rehau є її ідеальні експлуатаційні властивості, серед яких:

- висока зносостійкість;
- стійкість проти ударів і інших видів механічної дії;
- стійкість до температурних перепадів;
- інертність по відношенню до хімічно активному середовищі;

НУБІП України

- хороша вологостійкість;
- естетичний зовнішній вигляд.

Поверхня меблевої стрічки Rehau добре піддається очищенню від будь яких забруднень, включаючи винні і масляні плями, не схильна до зношування, не пузириться і не відклеюється.

НУБІП України

Кромка для ДСП знаходить найширше застосування при виготовленні меблів, де її використовують для обробки торців і захисту їх від відколів і подряпин, нерівностей і тріщин. Завдяки наклеювання такий кромки, будь які меблі придає презентабельний і акуратний зовнішній вигляд.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВІСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Сучасне виробництво меблів – це високомеханізовані галузь. Разом з тим

на окремих стадіях технологічного процесу виготовлення меблів застосовується висококваліфікована ручна праця з використанням ручного інструменту. Ступінь механізації і автоматизації виготовлення меблів залежить від конструкції виробів, кількості виготовлених виробів, тривалості їх випуску, рівня організації виробництва.

Меблі повинні бути міцними і довговічними. При дбайливому відношенні

і своєчасному ремонту вона може служити довгий час. Тому одне з технічних вимог до меблевих виробів полягає в тому, щоб вони в процесі експлуатації зберігали свою міцність. Домогтися цього можна, перш за все найбільш раціональною конструкцією виробу і дотриманням режимів виготовлення меблів.

Деревностружкові плити – це матеріал, який гдінськи замінює натуральну деревину, а за допомогою різник добавок має додаткові властивості, що робить їх більш надійними. Плита деревностружкова виготовляється з трісок натуральної деревини, змішаних зі смолами, мінеральними добавками і т.д.

Провівши досліди із використання ламінованих плит деревинно-стружкових для виготовлення корпусних меблів можна зробити такі висновки:

- ДСП міцніше звичайної деревини;

- завдяки штучним смолам ДСП більш вологостійкі;

ДСП прості в обробці. Я прийшов до висновку, що крайка АБС має більшу механічну стійкість, коли відбувається знімання (відривання) ручною стамескою майже не пошкоджується.

Навпаки крайка ПВХ під час знімання стамескою дуже сильно пошкоджується та легше відривається в порівнянні до АБС.

Лазерна крака при відриванні стамескою зразу «відстрілює» приблизно на 2 см, важливим моментом є врізання стамески, що є ускладненiem

НУБІП України

відсутністю щілини між дсп та крайкою. Після відривання крайки на дсп клей залишається на крайці, на дсп клей залишається тільки по бокам.

АБС ПУР майже не пошкоджується стамескою, потребує сильного зусилля для відриву та підняття крачки стамескою, при цьому клей відриває частинки деревини.

НУБІП України

Клей на крайці АБС краще тримається чим на ПВХ.

Після поклейки єва клей залишається на ДСП.

В даній кваліфікаційній роботі основна увага приділена матеріалам крайки (АБС/ПВХ) та клейовому шві (ПУР/EVA/Laser). Дослід був проведений на аналіз відриву різних видів крайки та kleю.

Також варто зазначити, що після крайкування в клеєм ЕВА залишився білий наліт на ДСП та виднівся шов. При kleю ПУР був відсутній білий наліт а крайка щільно прилягала до ДСП.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІЙ України

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алтурова Е.К., Павлов Б.И., Шайтор И.С. и др. Экономика

деревообрабатывающей промышленности: Учебник для вузов. М., Экология, 1991. 325 с.

2. Бехта П.А. Виробництво фанери: підручник. К., Основа, 2003. 320 с.

3. Бехта П.А. Технологія деревинних композиційних матеріалів.

Підручник. К., Основа, 2003. 336 с.

4. Бехта П.А. Технологія деревинних композиційних матеріалів: навч.

посібник. К., ІЗМН. 1997. 236 с.

5. Бехта П.А. Технологія деревинних плит і пластиків. Підручник. К.,

Основа, 2004. 780 с.

6. Бехта П.А., Салабай Р.Г. Класифікація деревинних композиційних

матеріалів. *Наукові праці Дісівничої академії наук України*. Івано-Франківськ, 2002, № 1.

С. 114–117.

7. Бехта П.Я. Технологія деревних плит і пластиків: підручник. К.,

Основа, 2004. 780 с.

8. Бобиков П.Д. Конструирование столярно-мебельных изделий:

Учебник для проф.-техн. училищ 4-е изд., доп. М., Высш. шк., 1989. 176 с.

9. Васильева В.О., Ємченко І.В., Закусілов А. І. Методи визначення фальсифікації товарів: Опорний конспект лекцій та тести для студ. спец.

6.050303 «Експертиза товарів та послуг». Укоопспілка; Львівська комерційна

академія. Л., Видавництво Львівської комерційної академії, 2005. 76 с.

10. Васюта М. І. Деревообробка – сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка України*. №9. 2001. С. 22.

11. Веретенник Д.Г. Использование древесной коры в народном хозяйстве. Москва, 1976. 120 с.

12. Види країок для меблів [Електронний ресурс]. Режим доступу:

[<https://stroychik.ru/mebel/vidy-torcevyh-kromok>].

13. Войнаш ЛГ., Дудла І.О., Козьмич Д.І., Павловська Н.В.,
Приходько М. В. Товарознавство непродовольчих товарів: Підруч. для студ.
вничих навч. закл. Укоопснлка; Навчально-методичний центр «Укоопсвіта»
/ Лідія Герасимівна Войнаш (заг.ред.). К., НМЦ «Укоопсвіта», 2004. 436 с.

14. Волинский В.Н. Технология древесных плит и композитных
материалов: Учебно-справочное пособие. С.-Пб., Лань, 2010. 336 с.
15. Волынский В.Н. Технология стружечных и волокнистых
древесных плит: Учебное пособие для вузов. Таллинн: Дезидерата, 2004.
192 с.

16. Господарський кодекс України, м. Київ 16 січня 2003 року
№ 436-IV. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.rada.gov.ua.
17. ГОСТ 40632-2007 «Плити деревено-стружечні. Технічні
умови».

18. ГОСТ 14231-78 «Смоли карбамидоформальдеридні. Технічні
умови». 1.11.2009
19. ГОСТ 15815 - 83 «Тріски технологічна. Технічні умови».
20. ГОСТ 23234-2009. «Плиты древесно-стружечные. Метод
определения удельного сопротивления нормальному отрыву наружного
слоя». 1.11.2009
21. ГОСТ 23683-79 «Парафіни нафтovі тверді. Технічні умови».
22. ГОСТ 25508-90 «Екстракти дубильні рослинні. Методи
визначення».

23. Григорьев М.А. Материаловедение для столяров и плотников.
М., Наука, 1987. 314 с.
24. Грицюк Ю. І. Моделювання карт і оптимізація плану розкрою
плитних дерев'яних матеріалів на меблеві заготовки. Український держ.
лісотехнічний ун-т. Л., Панорама, 2004. 524 с.

25. Гуликов В.Г. Оборудование для прессования
древесноволокнистых плит. М., Лесная промышленность, 1988. 56 с.

- НУБІЙ України**
35. Іванишин Т.В., Мазепа С.С. Основи автоматики та автоматизація виробничих процесів лісових і деревообробних підприємств: навчальний посібник. Львів: Магнолія 2006. 324 с.
36. Карасев Е.И. Оборудование предприятий для производства древесных плит. М.: Лесная промышленность. 1988. 384 с.
37. Кисляк Н.К., Коломієць Т.М., Кравченко В.М., Сіренко С.О. Товарознавство господарських товарів. Підручник для студ. товарознавчих спец. вищ. навч. Закладів. Київський національний торговельно-економічний ун-т. К., Книга, 2004. 448 с.
38. Китайцев В.А. Технология теплоизоляционных материалов: учеб. для вузов. М.: Стройиздат, 1970. 384 с.
39. Конструирование мебели: Справочник / Г.А. Андрианов (сост.), Ю.Ф. Стрежнев (сост.). СПб., ПРОФИ-ИНФОРМ, 2005. 228 с.
40. Кузьменко М.Я., Бурмістр М.В. Матеріальні та технологічні розрахунки у виробництві деревних плитних матеріалів: підручник. Дніпропетровськ: УДХТУ, 2004. 626 с.
41. Курдюков Е.Г. Столлярные и плотничные работы. М., Наука, 1998. 291 с.
42. Ламинированная деревянно-стружечная плита [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.budmax.ua/ua/advice/laminirovannaya-dsp---chtoetoza-material-i-dlya-chego-on-nuzhen>.
43. Лашавер М.С., Мерсов Е.Д. и др. М., Лесная промышленность, 1981. 184 с.
44. Лендель П., Морван Ш. Химия и технология целлюлозного производства / пер. с нем. М., Лесная промышленность, 1978. 544 с.
45. Матеріалознавство та основи технології виробництва непродовольчих товарів. Київський національний торговельно-економічний ун-т / Надія Константинівна Зіміна (уклад.). К., КНТЕУ, 2003. 114 с.
46. Меблева країка [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D0%B1%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%BA>

НУБІП України

47. Мерсов Е.Д. Производство древесноволокнистых плит. М., Высш. школа, 1989. 232 с.

НУБІП України

48. Методические указания к лабораторным работам по химии растительного сырья и целлюлозы. Сост. В.П. Миловзоров. К., КПИ, 1980

НУБІП України

49. Методические указания к практическим работам по курсу древесной массы. Сост. В.П. Миловзоров и др. К., КПИ, 1989. 64 с.

НУБІП України

50. Методичні вказівки до виконання курсового проекту «Актуальні проблеми механічного оброблення деревини», Пінчевська О.О., редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2020.

НУБІП України

51. Модлин Б.Д., Отлев И.А. Производство древесностружечных плит. - М.: Высшая школа, 1983. 216 с.

НУБІП України

52. Моисеенко Н.С. Товароведение непродовольственных товаров: Учебное пособие. Ч. 1. Ростов на Дону: Феникс, 2003. 344 с.

НУБІП України

53. Моисеенко Н.С. Товароведение непродовольственных товаров: учебное пособие. Часть 2. Ростов на Дону: Феникс, 2003. 288 с.

НУБІП України

54. Нысенко Н.Т. Древесные пластмассы. М., Лесная промышленность. 1964. 106 с.

НУБІП України

55. Оршанський Л.В. Технология деревообрабатывающего ремесла: навч. посібник / Л.В. Оршанський, М.С. Курач, В.Ю. Ісаарук, В.Є. Ясеницький; за заг. ред. Л.В. Оршанського. Тернопіль: ТзОв «Терно-граф», 2012. 500 с.

НУБІП України

56. Полякова С.Б. Производство древесностружечных плит деревоперерабатывающего комплекса ТОВ «Кронштайн Башкортостан». М., Стройиздат, 2013. 265 с.

НУБІП України

57. Примаков С.П., Барабаш В.А., Червоцкіна Р.І. Виробництво сульфатної целюлози і вибілювання целюлози. Навч. посіб. Київ: ЕКМО, 2011. 290 с.

58. Примаков С.П., Барабаш В.А., Червоцька Р.О. Виробництво сульфітної та органосольвентної целюлози. Навч. Посіб. Київ: ЕКМО, 2009. 280 с.

59. Пугачевський Г. Ф., Семак Б. Д. Товарознавство непродовольчих товарів: Підручник для студ. вищ. закл. освіти. К., 1999. 351 с.

60. Ребрин С.П. и др. Технология древесно-волокнистых плит. М., Лесная промышленность. 1982. С. 342.

61. Ребрин С.П., Мерсов Е.Д., Евдокимов В.Г. Технология древесноволокнистых плит. М., Лесная промышленность, 1982. 272 с.

62. Різновиди меблевих кромок [Електронний ресурс]. Режим доступу: [<http://mebsam.com/mebelnye-kromki.html>].

63. Розов В.Н. Довідник майстра меблевого виробництва. М., Лісова промисловість, 2002. С. 82.

64. Рудавська Г.Б., Демкевич Л.І. Санітарно-гігієнічна експертиза товарів: Підручник. Київський національний торговельно-економічний ун-т. К., КНТЕУ, 2003. 410 с.

65. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий. М., Радио и связь, 1993. 278 с.

66. Скрицкин О.Г. Функционально-стоимостный анализ при проектировании изделий. К., Техника. 1990. 160 с.

67. Солечник Н.Я. Производство древесноволокнистых плит. М., Гослесбумиздат. 1963. 338 с.

68. Справочник по производству фанеры. Веселов А.А., Галюк Л.Г., Доронин Ю.Г. и др. под ред. к.т.н. Н.В. Кацапина. М., Лесная пром-сть, 1984. 432 с.

69. Справочник товароведа. Непродовольственные товары. М., Экономика, 1990. Т. 2. 400 с.

70. Технология виробництва дерев'яних та комплексна хімічна переробка деревини. Методичні вказівки та контрольні завдання до вивчення

курсу. Укладачі: Антоненко Л.П., Дейкун І.М., Червопкіна О.І. К., НТУУ «КПІ» 2006. 28 с.

71. Товароведение и организация торговли непродовольственными товарами / Под ред. А. Н. Неверова. М., 2000. 214 с.

72. Товарознавство непродовольчих товарів: навч. досібник для самостійної роботи студ. товарознавчо-комерційного профілю вищих навч. закл. Укоопспілка; Львівська комерційна академія І.С. Полікарпов (уклад.). Л., 2001. Ч. 3: Товари господарського призначення. 176 с.

73. Тришин С.П. Технология древесных плит: учеб. Пособие. 3-е

изд.-М, ГОУ ВЧО МГУЛ, 2007. 188 с.

74. Тумбин П.А. Современные методы обессмоливания целлюлозы М.. Лесн. Пром-сть, 1966. 336 с.

75. Фундаментальные исследования в области комплексного использования древесины. 4-й Международный симпозиум ученых стран-членов СЭВ. Тезисы докладов Рига: «Зинатне». 1982. 212 с.

76. Хухрянский П.Н. Прессование древесины. М., Лесная промышленность. 1964. 352 с.

77. Шварцман Г.М. Производство древесно-стружечных плит. М.,

Лесная промышленность. 1967. 262 с.

78. Шевченко В.А., Мейтинг А.М. Слоистые пластики. К, Техника. 1964. 214 с.

79. Щербаков А.С., Гамова И.А., Мельникова Л.В. Технология композиционных древесных материалов. М., Лесная промышленность. 1992. 192 с.

80. Щербаков А.С., Никитин Л.И. Охрана труда в лесном хозяйстве, лесной и деревообрабатывающей промышленности. М., Лесная промышленность, 1982. 340 с.

НУБІП України

Додатки Додаток А

Результати дослідів та розрахунків на відрив

Таблиця А.1

Маркування зразку	Розмір площини сколювання зразку, м	Руйнуюче навантаження Р, Н (кгс)	Межа міцності, МПа (Н/мм ²)	Щільність зразку (кг/м ³)	Руйнування по деревині, %
	Ширина b Довжина l				
Крайка АБС	0,044 0,052	6000	5076,92	730	25
Крайка ПВХ	0,042 0,054	4300	3344,44	730	0
Контроль	0,045 0,054	2700	2250,00	730	0
Крайка АБС + ПУР	0,047 0,051	3300	3041,18	650	0
Крайка АБС + ЕВА	0,041 0,052	7771	6127,13	650	0
Крайка АБС + Лазер	0,040 0,055	6787	4936,00	650	0
Крайка ПВХ + ПУР	0,044 0,050	9928	8736,64	810	50
Крайка ПВХ + ЕВА	0,041 0,050	4393	3602,26	810	25
Крайка ПВХ + Лазер	0,041 0,052	8923	7035,44	810	0

Таблиця Б.1

НУБІП України

Додаток Б
Приклади анкет для прийняття рішень

АНКЕТА

НУБІП України

для прийняття рішень про використання різних видів крайок і клею

1. Який з видів крайок є ефективнішою із поєднанням клею при їх використанні? (необхідно відмітити рівень ефективності «+» кожного показника)

Вид крайки та клею	Висока	Середня	Низька
Крайка АБС + ПУР			
Крайка АБС + ЕВА			
Крайка АБС + Лазер			
Крайка ПВХ + ПУР			
Крайка ПВХ + ЕВА			
Крайка ПВХ + Лазер			

НУБІП України

Таблиця Б.2

НУБІП України

Результати опитування експертів

Вид країки та клею	Статистичні показники оцінок експертів						
	X _{ij}	S _{ij}	V _{ij}	a _{ij max}	a _{ij min}	K _{Eij}	K _E
Крайка АБС + ПУР	1,000	1,000	11,111	9,551	2,874	0,296	0,889
Крайка АБС + ЕВА	0,333	0,577	8,660	6,985	1,892	0,304	0,913
Крайка АБС + Лазер	4,000	2,000	25,000	9,103	-5,784	0,250	0,750
Крайка ПВХ + ПУР	2,333	1,528	17,625	9,509	-1,051	0,275	0,824
Крайка ПВХ + ЕВА	2,333	1,528	19,924	8,509	-3,319	0,267	0,801
Крайка ПВХ + Лазер	1,000	1,000	14,286	7,551	-0,877	0,286	0,857

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додаток В

Значення показника достовірності t (критерій Стьюдента)

Таблиця В.1

Ймовірність результату, P	Показник, t_{kp}	Ймовірність результату, P	Показник, t_{kp}	Ймовірність результату, P	Показник, t_{kp}
0,683	1,00	0,950	1,96	0,995	2,80
0,700	1,04	0,955	2,00	0,997	3,00
0,750	1,15	0,960	2,05	0,999	3,29
0,800	1,28	0,970	2,17	0,9995	3,50
0,850	1,44	0,980	2,33	0,9999	4,00
0,900	1,64	0,990	2,58	-	-

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додаток Д

Фотоматеріали

Рисунки Д.1

2021.8.15 16:39

2021.8.15 17:09

OK ABS ПУР

3
5/10

170 - 70

170 - 68.5

2

Heчипоренко Богдан Вікторович

VT-0189720

3
2
70

Heчипоренко Богдан Вікторович

VT-0189720

70

2018.15 17:09

2021.8.15 17:14

пех пур

17-2
17-2
17-2

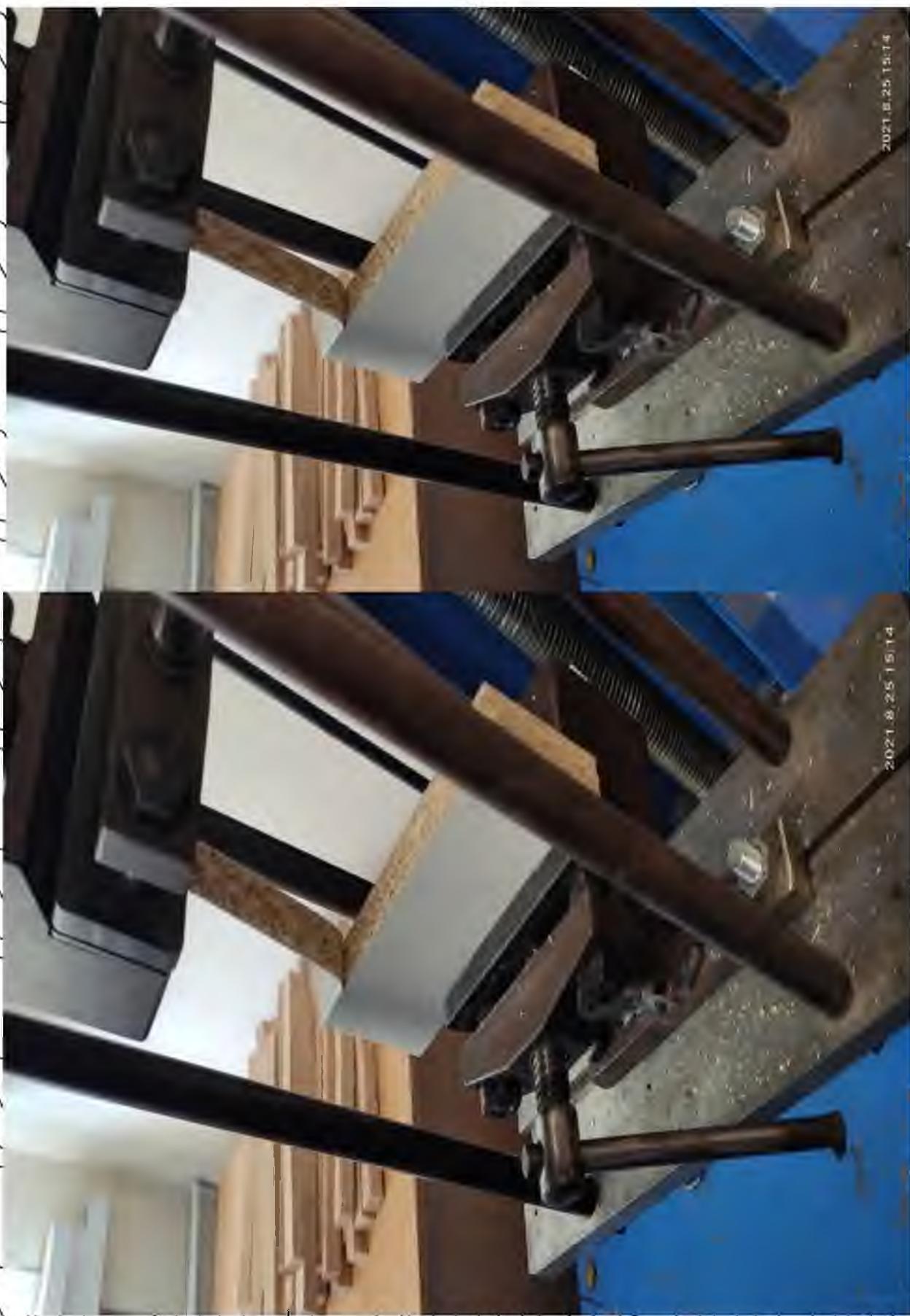
образец ABS пур

17-2
17-2
17-2

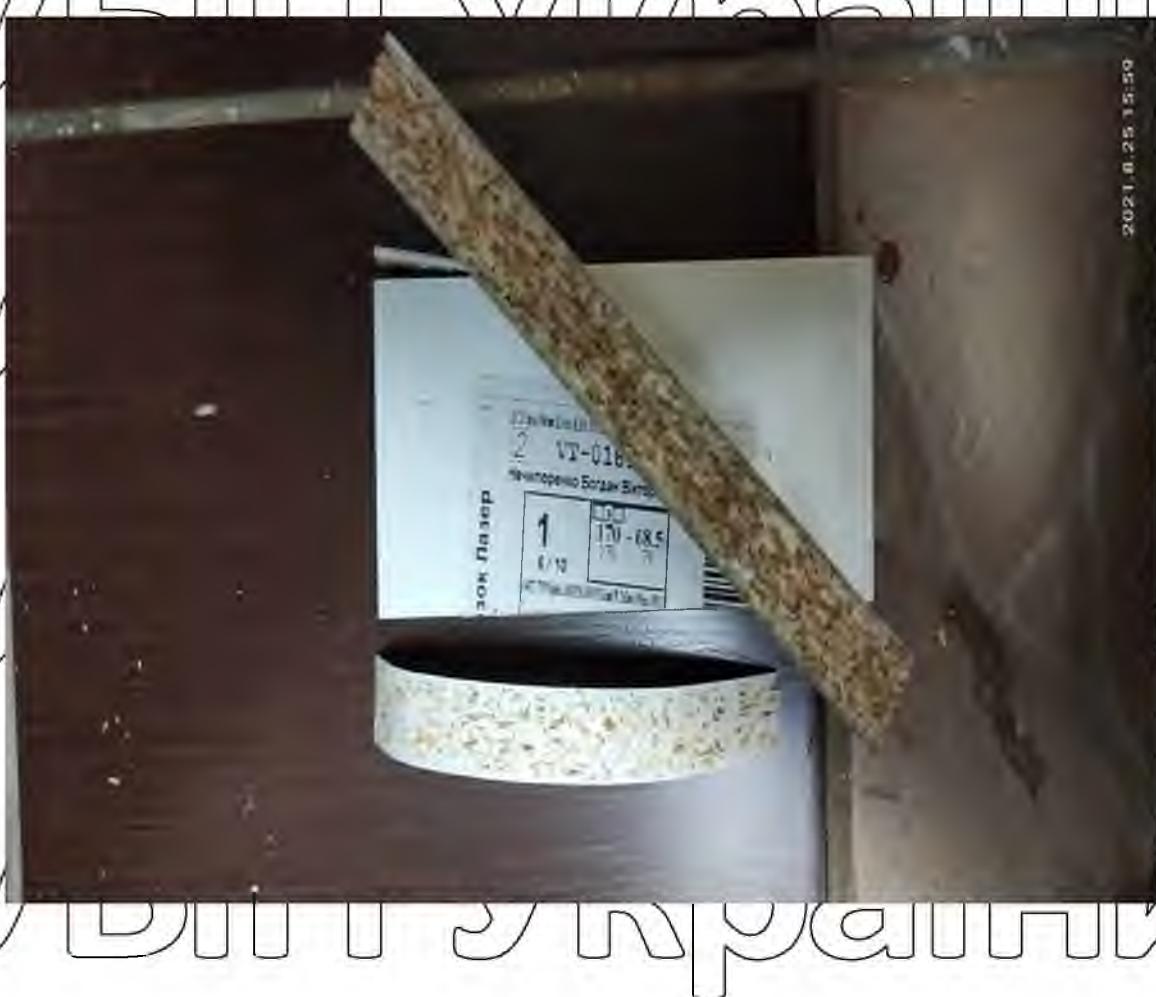
2021.8.15 17:14

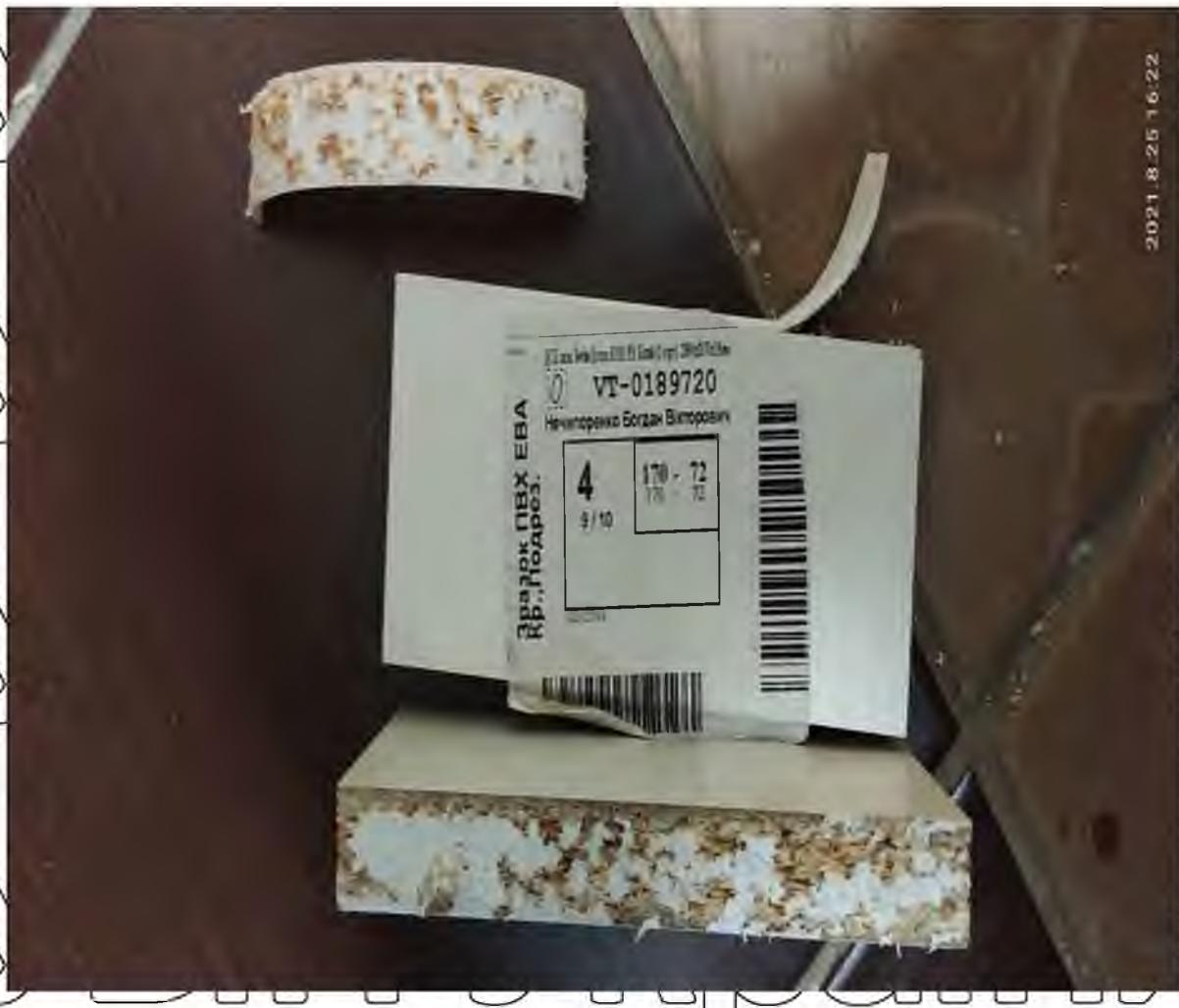

НУДІІ УКРАЇНИ

2021.8.25 16:22

2021.8.25 16:22

